

Akční plán koncepce sociálního bydlení
statutárního města Ostravy
na roky 2022–2024

Obsah

1	Manažerské shrnutí	3
2	Způsob zpracování dokumentu	4
3	Vymezení základních pojmů	6
4	Návrhová část	8
	A: Prevence ztráty bydlení	9
	B: Sociální bydlení	12
	C: Dostupné bydlení	20
	D: Práce s daty a komunikace	23
	Přílohová část	27
	Příloha 1: Popis vyloučení z bydlení	28
	Příloha 2: Bytový fond	35
	Příloha 3: Sociální práce a bydlení	41
	Příloha 4: Prognóza demografického vývoje na území SMO	49
	Použité zdroje	51
	Zkratky	53
	Seznam tabulek	54
	Seznam obrázků	54

1 Manažerské shrnutí

Bydlení představuje základní lidskou potřebu a agenda bydlení a bytové politiky je tak pro správu města a jeho rozvoj klíčová. Jedná se o oblast, kde je potřeba systematicky plánovat v dlouhodobém horizontu.

Bydlení prochází v posledních letech výrazným zdražováním, a to jak při pořízení bydlení (byt vyjde na 12,2 hrubých ročních platů, ČR je v tomto druhá nejhorší z 22 evropských zemí), tak při nákladech v nájemním bydlení (v Ostravě udávány hodnoty od 165 do 190 Kč/m²). Nájemné je ve srovnání s ostatními velkými městy stále výrazně levnější (např. Praha 295 Kč/m², Brno 250 Kč/m²), avšak právě v Ostravě je tlak na zdražování bydlení o to intenzivnější.

Pro nízkopříjmové domácnosti (ohrožené ztrátou bydlení) a domácnosti v bytové nouzi toto zvyšování nákladů představuje další bariéru při zajištění standardního bydlení. Nástroje pomoci a podpory těmto domácnostem se tak stávají v bytových politikách klíčovými a představují nepostradatelný **nástroj inkluzivních politik**.

Na území statutárního města Ostravy žije velký počet domácností, které jsou v bytové nouzi a také které jsou ohroženy ztrátou bydlení (viz Příloha 1). Dlouhodobě zde **funguje síť sociálních služeb**, která se osobám v obtížné životní situaci snaží pomoci (viz Příloha 3) a zvláště pak se **rozvíjí podpora formou sociálního bydlení**. Statutární město Ostrava od roku 2016 díky projektům z Operačního programu Zaměstnanost (dále OPZ) zabydluje domácnosti v bytové nouzi a poskytuje podporu prostřednictvím spolupráce se sociálními pracovníky.

Bytový fond pro sociální bydlení je zajišťován prostřednictvím spolupráce s městskými obvody a společností Heimstaden s.r.o. Aktuální kapacity sociálních bytů jsou však stále pouze zlomkem celkové potřeby.

V Ostravě žije až 3 100 domácností (resp. cca 7 100 osob, včetně dětí), které jsou v bytové nouzi. Údaj vychází ze Zprávy o vyloučení z bydlení 2021 (Platforma pro sociální bydlení, Ostravská univerzita, 2021) a mapování, které si pravidelně magistrát realizuje (týká se zvláště sociálně vyloučených lokalit, komerčních ubytoven a vyplacených dávek na bydlení).

Sociální bydlení a individuálně nastavená spolupráce s domácnostmi má velmi pozitivní dopady. Na základě evaluace projektu statutárního města Ostravy i dat z evaluace střešního projektu MPSV, do něhož bylo zapojeno 14 obcí a 2 pražské městské části vychází, že si bydlení dlouhodobě (déle než rok) udrží 84 % domácností, zlepšuje se jejich vnímání jistoty a bezpečí, zlepšují se rodinné vztahy, dochází ke snižování dluhů a hledání zaměstnání, zlepšuje se ekonomická situace domácnosti atd. Důležitým faktorem je také dopad stabilního a kvalitního bydlení na děti.

Akční plán na roky 2022–2024 nastavuje priority čtyři prioritní oblasti:

- A. Prevence ztráty bydlení
- B. Sociální bydlení
- C. Dostupné bydlení
- D. Práce s daty a komunikace

V rámci těchto oblastí jsou nastaveny jednotlivá opatření a aktivity, kterými se budeme v nadcházejících letech zabývat a které nastavují rozvojový rámec systému podpory domácnostem v bytové nouzi žijících na území statutárního města Ostravy.

2 Způsob zpracování dokumentu

Aktéři přípravy a tvorby akčního plánu

Akční plán vznikl v rámci naplňování Koncepce sociálního bydlení statutárního města Ostravy, která byla schválena zastupitelstvem města 15. listopadu 2017. Tvorba plánu probíhala na základě:

- výkonu práce **manažera pracovní skupiny sociálního bydlení** (= metodika v oblasti sociálního bydlení);
- činnosti **projektového týmu**, který se skládá ze zástupců odboru sociálních věcí a zdravotnictví a odboru majetkového Magistrátu města Ostravy;
- činnosti **Pracovní skupiny sociálního bydlení**, která se účastní zástupci širokého spektra relevantních aktérů – zástupců magistrátu (odbor sociálních věcí a zdravotnictví, odbor majetkový), městských obvodů (majetkových/bytových a sociálních odborů – Hrabová, Mariánské Hory a Hulváky, Moravská Ostrava a Přívoz, Ostrava-Jih, Poruba, Radvanice a Bartovice, Slezská Ostrava, Vítkovice), nestátních neziskových organizací (Armáda spásy v České republice, z.s., CENTROM z.s., Centrum sociálních služeb Ostrava o.p.s., Diecézní charita ostravsko-opavská, Charita Ostrava, RUBIKON Centrum, z.ú.), Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě, Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), Agentury pro sociální začleňování, akademické sféry, soukromého vlastníka bytového fondu (Heimstaden s.r.o.), Platformy pro sociální bydlení. Předsedou pracovní skupiny je náměstek primátora, který má v působnosti sociální oblast.
- činnosti Kulatých stolů k sociálnímu bydlení – zapojení dalších aktérů v oblasti sociálních služeb (např. Asociace TRIGON, o.p.s., MENS SANA, z.ú., Renarkon o.p.s., Slezská diakonie, SPOLEČNĚ-JEKHETANE, o.p.s., Vzájemné soužití o.p.s. atd.).

Do procesu připomínkování Akčního plánu byli zapojeni členové a členky Pracovní skupiny sociálního bydlení a Komise sociální, zdravotní a pro rovné příležitosti (komise rady města).

Principy zohledněné při zpracování akčního plánu

Při zpracovávání Akčního plánu jsme zohledňovali následující principy uvedené v Koncepti sociálního bydlení České republiky 2015-2025:

- princip solidarity,
- princip bydlení v bytě,
- princip potřeby,
- princip nediskriminace,
- individuální a diferencovaný přístup,
- princip nesegregace,
- princip posilování kompetencí,
- princip prevence,
- princip subsidiarity.

Související dokumenty SMO

Koncepce sociálního bydlení statutárního města Ostravy

5. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2019–2022

Strategický plán rozvoje města Ostravy na období 2017–2023

Koncepce rodinné politiky statutárního města Ostravy na období 2019–2022

- o Akční plán na rok 2021

Související dokumenty národní úrovně

Housing Affordability in Cities in the Czech Republic (OECD, 2021)

- Dostupnost bydlení ve městech České republiky (OECD, MMR, 2021)

Koncepce bydlení České republiky 2021+

Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025

Vypořádání připomínek

Akční plán koncepce sociálního bydlení statutárního města Ostravy byl k připomínkování rozeslán v rámci Pracovní skupiny sociálního bydlení a Komise sociální, zdravotní a pro rovné příležitosti.

V rámci připomínkování byly od připomínkujících subjektů zaslány 3 tabulky s celkem 24 připomínkami.

Za zpracování a vypořádání připomínek zodpovídá Mgr. Marek Mikulec, Ph.D. (MMO, metodik), Mgr. Zdeněk Živčák, MPA (MMO, vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví) a projektový tým (zaměstnanci MMO).

Vypořádání klíčových připomínek a diskuse proběhly 14.09.2021 na jednání Komise sociální, zdravotní a pro rovné příležitosti a 16.09.2021 na jednání Pracovní skupiny sociálního bydlení.

3 Vymezení základních pojmů

Sociální bydlení je bydlení poskytované osobám v bytové nouzi nebo bytovou nouzí bezprostředně ohroženým (lidé vynakládající na bydlení nepřiměřenou výši příjmů). Sociální bydlení je poskytováno za specifických smluvních podmínek nájmu a v souladu s výše uvedenými principy. Uživatelům sociálního bydlení je v případě potřeby poskytována podpora formou sociální práce v individuálně nastavené intenzitě podpory.

Sociální byt je standardní zkolaudovaný byt nacházející se (zpravidla) mimo sociálně vyloučené lokality, který je přidělován na základě posouzení bytové nouze. Poskytování bydlení v sociálním bytě je doprovázeno sociální prací, přičemž její míra závisí na potřebách klienta a výsledku sociálního šetření dané domácnosti, její intenzita a frekvence je určována vždy individuálně s ohledem na konkrétní situaci v domácnosti a posouzení sociální, zdravotní či ekonomické situace jejích členů (MPSV, 2017).

Krizové bydlení představuje rychlý nástroj pomoci v krizových, ohrožujících situacích. Jedná se o speciálně vyčleněné byty, které podléhají zrychleným postupům při schvalování nájemní smlouvy. Jde o krátkodobé formy ubytování na 6 měsíců. Byty mají zapojenou elektřinu (případně i plyn) a jsou vybaveny základním nábytkem a spotřebiči.

Dostupné bydlení zahrnuje byty pro určité cílové skupiny (např. senioři, osoby se zdravotním postižením, mladé domácnosti aj.). Jedná se o standardní zkolaudovaný prostor určený dle příslušných zákonů k trvalému bydlení a standardnímu bydlení.

Cílové skupiny sociálního bydlení

Sociální bydlení je určeno především **pro osoby bez domova** dle Evropské typologie bezdomovství a vyloučení z bydlení (ETHOS), tedy pro osoby (MPSV, 2015):

- bez střechy (osoby přežívající venku nebo v noclehárně),
- bez domova (osoby bydlící v ubytovnách nebo institucích, např. sociálních ubytovnách, ubytovnách pro bezdomovce, azylových domech, věznicích, zdravotnických zařízeních, zařízeních pro děti nebo podporovaném bydlení),
- v nejistém bydlení (lidé žijící v přechodném bydlení u rodiny nebo přátel, bydlení bez právního nároku, osoby ohrožené vystěhováním nebo osoby ohrožené násilím),
- v nevyhovujícím bydlení (osoby žijící v provizorních nebo neobvyklých obydlích, v neobyvatelném bydlení nebo přelidněných bytech).

Sociální bydlení je určeno také pro osoby, které přesto, že pobírají sociální dávky na podporu bydlení (příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení), **vynakládají na bydlení významnou část svých příjmů** (více než 40 % disponibilních příjmů) a nejsou schopny tuto svoji obtížnou situaci řešit samy na trhu s bydlením (přestěhováním do levnějšího vhodného bydlení, prodejem vlastního bydlení a koupí nebo pronájmem vhodného bydlení). Vzhledem ke specifčnosti sociálního bydlení je vhodné zařadit do definice relevantní cílové skupiny také výši disponibilních příjmů, které zůstávají domácnostem po uhrazení nákladů na bydlení. Jako minimální hranice v kontextu České republiky se doporučuje 1,6násobek životního minima. Tato hranice se však může rozšiřovat na základě lokálních specifik a charakteristik.

Prioritní cílové skupiny

Vzhledem k tomu, že kapacity sociálního bydlení zpravidla neumožňují nasýtit místní poptávku, a také proto, že u některých skupin by prodleva v řešení bytové a sociální krize měla závažné důsledky (ohrožení na životě, zdraví, riziko rozpadu rodiny, riziko obtížně řešitelného sociálního propadu), je při poskytování sociálního bydlení vhodné **prioritně poskytovat sociální bydlení** některým

skupinám. Prioritní skupiny si určují poskytovatelé sociálního bydlení s ohledem na místní situaci, přičemž toto určení by mělo vycházet z analýz potřeb cílových skupin a stanovené priority by měly být řádně zdůvodněny. Při určování prioritních skupin poskytovatelé berou v potaz výskyt a potřeby zejména následujících zvláště zranitelných cílových skupin (MPSV, 2017, upraveno):

- ohrožené rodiny s dětmi (rodiny akutně ohrožené odebráním dětí do ústavní péče, u nichž jsou jedním z důvodů odebrání nevhodné bytové podmínky),
- rodiny, kterým poskytnutí bydlení umožní návrat dítěte z náhradní výchovy,
- oběti domácího násilí,
- lidé opouštějící instituce (dětské domovy, výchovné ústavy, diagnostické ústavy, zařízení pro výkon trestu odnětí svobody, domovy pro osoby se zdravotním postižením, psychiatrické nemocnice, oddělení sociálních lůžek v běžných nemocnicích),
- lidé opouštějící náhradní rodinnou péči (pěstounskou péči, poručenskou péči),
- lidé přežívající venku, v ubytovnách a sociálních službách (zejména v pobytových sociálních službách se stanovenou maximální délkou pobytu), osoby žijící ve vážně zdravotně závažném obydlí,
- lidé nebo domácnosti s osobami se zdravotním postižením včetně lidí s duševními onemocněními a se stanoveným vyšším stupněm závislosti (II. - IV. stupeň závislosti),
- ekonomicky neaktivní senioři bez majetku, který může být využit při řešení bydlení,
- samoživitelky a samoživitelé,
- lidé čelící diskriminaci na trhu s bydlením.

4 Návrhová část

Návrhová část navazuje na oblasti vymezené Koncepcí sociálního bydlení statutárního města Ostravy, zapracovává výstupy činnosti Pracovní skupiny sociálního bydlení a v procesu tvorby byl také průběžně reflektován vývoj tematiky sociálního bydlení na národní úrovni.

Aktivity a opatření jsou nastavovány do roku 2024, kdy bude plán aktualizován/revidován Pracovní skupinou sociálního bydlení.

Oblast sociálního bydlení je nutno zakomponovat do koncepčního nastavení bytové politiky na území statutárního města Ostravy.

Realizátory sociálního bydlení je dlouhodobě deklarovanou potřebou vznik zákona o sociálním bydlení, s nímž by souviselo nastavení finančních zdrojů na zajištění sociální práce a podporu budování kapacit sociálních bytů. V rámci českého prostředí je množství aktivit pro domácnosti v bytové nouzi postaveno na časově ohraničených projektech financovaných z Evropského sociálního fondu. Pro systematické řešení bytové nouze je vytvoření odpovídající legislativy důležité.

Akční plán pro oblast sociálního bydlení je členěn do čtyř prioritních oblastí:

- A. Prevence ztráty bydlení
- B. Sociální bydlení
- C. Dostupné bydlení
- D. Práce s daty a komunikace

Každá z priorit je dále členěna na opatření, která naplňují aktivity.

A: Prevence ztráty bydlení

Popis: Priorita se zaměřuje na rozvoj systému prevence ztráty bydlení v obecních bytech SMO, případně i v bytech soukromých vlastníků. Množství domácností nevyužívá stávajících nástrojů pomoci (např. příspěvek na bydlení) a mají tak kvůli nákladům na bydlení dlouhodobě napjatý rozpočet. V rámci prevence ztráty bydlení se zaměřujeme i na tuto oblast a chceme rozšířit možnosti spolupráce bydlících domácností se sociálním pracovníkem. Ať již by šlo o krátkodobou pomoc např. při vyřízení příspěvku na bydlení, tak i dlouhodobější spolupráci při řešení komplexnějších problémů.

Jednotlivé aktivity mají za cíl včas identifikovat domácnosti, kde je riziko ztráty bydlení a nabídnout odpovídající formu pomoci.

Opatření:

1. Depistáž
2. Program prevence ztráty bydlení cílený na obecní bytový fond
3. Spolupráce s domácnostmi v tíživé bytové situaci
4. Podpora sdílení informací mezi úřady městských obvodů

Opatření A.1	Depistáž
Aktivita A.1.1	Depistážní činnost
Popis aktivity	Depistáž reaguje na to, že sociální práce bývá mnohdy zahajována až v okamžiku, kdy ohrožené domácnosti samy vyhledají pomoc. Práce s domácnostmi, které dosud bydlí ve standardním bydlení na základě právního vztahu. Rozvoj depistáže se zaměřením na obecní bytový fond, včasná identifikace domácností a spolupráce klíčových aktérů. Zaměření v rámci depistáže na identifikaci rizikových situací, které mohou vést ke ztrátě bydlení a jejich aktivní vyhledávání. Síťování relevantních aktérů.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Jednání s ÚMOB a relevantními aktéry. Rozvoj spolupráce v rámci ÚMOB a se sociálními službami.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Rozvoj depistáže. Realizovaná jednání s ÚMOB k nastavení depistáže.
Realizátoři	Metodik, OSVZ, OM, ÚMOB

Opatření A.2	Program prevence ztráty bydlení cílený na obecní bytový fond
Aktivita A.2.1	Včasná identifikace domácností ohrožených ztrátou bydlení a nástroje pomoci

Popis aktivity	Aktivita reaguje na potřebnost podpory domácnostem, které jsou ohroženy ztrátou bydlení při řešení jejich situace. Záměrem je nastavení mechanismů komunikace a spolupráce relevantních aktérů a dané domácnosti vedoucí k minimalizaci situací, které způsobují ztrátu bydlení. Aktivita se zaměřuje na obecní bytový fond, ale v rámci rozvoje spolupráce se soukromými vlastníky je žádoucí rozvoj preventivních aktivit i v rámci soukromého bytového fondu.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Jednání s ÚMOB a v rámci PS sociálního bydlení. Mechanismus identifikace ohrožených domácností. Rozvoj nástrojů pomoci při řešení situace domácností.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Rozvoj systému prevence ztráty bydlení. Počet domácností, kde došlo při řešení jejich situace ke spolupráci v rámci ÚMOB.
Realizátoři	Metodik, OSVZ, OM, ÚMOB, případně soukromí vlastníci bytového fondu

Opatření A.3	Spolupráce s domácnostmi v tíživé bytové situaci
Aktivita A.3.1	Spolupráce sociálních pracovníků s domácnostmi ohroženými ztrátou bydlení
Popis aktivity	Aktivita se zaměřuje na situace, kdy je domácnost ohrožena ztrátou bydlení a chce danou situaci řešit spoluprací se sociálním pracovníkem. Cílem spolupráce domácností se sociálním pracovníkem je pomoc při řešení problémů souvisejících s finančními i nefinančními závazky souvisejícími s bydlením. Důležitým aspektem je v případě neplnění nefinančních závazků (např. porušování domovního řádu – hluk, nepořádek apod.) pracovat na řešení dané situace s domácností a také v rámci sousedství. Záměrem je minimalizace počtu domácností, kterým je ukončena či neprodloužena nájemní smlouva.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Zajištění kapacit sociálních pracovníků. Specifikace domácností a situací, kdy bude spolupráce se sociálním pracovníkem nabídnuta. Jednání s klíčovými aktéry a jejich spolupráce na řešení situace.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	Finanční prostředky z projektu OPZ+ (viz B.1.1)

Výstup	Specifikace situací a domácností, kdy je nabídnuta spolupráce se sociálním pracovníkem. Počet domácností spolupracujících se sociálním pracovníkem. Počet domácností, kde se podařilo předejít ztrátě bydlení.
Realizátoři	Metodik, OSVZ, OM, ÚMOB, soukromí vlastníci bytového fondu

Opatření A.4	Podpora sdílení informací mezi úřady městských obvodů
Aktivita A.4.1	Informační schůzky a analytická činnost
Popis aktivity	Podpora sdílení dat a dobrých praxí v rámci témat bytové politiky a podpory domácností v bytové nouzi.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Specifikace témat jednání. Zpracování a vyhodnocení dat.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Realizovaná jednání. Zápisy z jednání. Zpracovaná data.
Realizátoři	Metodik, OM, OSVZ, ÚMOB

B: Sociální bydlení

Popis: Priorita se zaměřuje na rozvoj systému sociálního bydlení statutárního města Ostravy v rovině systémové i aplikační. Jedná se o pokračování aktivní role Magistrátu města Ostravy v oblasti sociálního bydlení, nárůst kapacit bytů pro účely sociálního bydlení a mechanismy financování.

Magistrát města Ostravy při řešení bytové nouze obyvatel města spolupracuje s úřady městských obvodů, soukromými vlastníky bytového fondu, neziskovými organizacemi, Úřadem práce ČR, akademickou sférou, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Platformou pro sociální bydlení a Agenturou pro sociální začleňování.

Aktivita MMO se zaměřují také na koncepční a metodickou činnost, k níž jsou využíváni aktéři v rámci činnosti Pracovní skupiny sociálního bydlení a Kulatých stolů k sociálnímu bydlení.

Opatření:

1. Rozvoj sociálního bydlení
2. Krizové bydlení
3. Kontaktní místo pro bydlení
4. Financování sociálního bydlení
5. Koncepční a metodická činnost

Opatření B.1	Rozvoj sociálního bydlení
Aktivita B.1.1	Příprava projektu do OPZ+
Popis aktivity	Příprava projektu zaměřeného na podporu domácností v bytové nouzi – ideová východiska představují principy sociálního bydlení z Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025 a Koncepce bydlení České republiky 2021+. Domov je vnímán jako klíčové a nezbytné prostředí pro změnu, sociální bydlení postaveno na přímém zabydlení do bytu a poskytnutí individuálně nastavené spolupráce se sociálním pracovníkem a v případě potřeby i dalšími odbornými pracovníky. Projektové prostředí sanuje neexistenci zákona o sociálním bydlení a souvisejících finančních mechanismů, které by se řešení situace domácností v bytové nouzi věnovaly.
Termín realizace	2022 (příprava projektu), v průběhu 2022 realizace projektu (v návaznosti na harmonogram OPZ+ a vyhlášené výzvy)
Kroky vedoucí k realizaci	Činnost projektového týmu v rámci MMO. Příprava projektové žádosti a souvisejících příloh. Spolupráce s ASZ.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Podaný projekt do OPZ+.

Realizátoři	OSVZ, metodik
-------------	---------------

Opatření B.1	Rozvoj sociálního bydlení
Aktivita B.1.2	Navýšení počtu bytů pro účely sociálního bydlení
Popis aktivity	Byty vyčleněné pro účely sociálního bydlení představují klíčovou součást systému sociálního bydlení. Aktivita se zaměřuje na vyjednávání Magistrátu města Ostravy s městskými obvody, které mají svěřený obecní bytový fond a také na jednání se soukromými vlastníky bytového fondu. Mapování možnosti využití finančních prostředků na rozvoj kapacit sociálního bydlení z fondů EU či národních programů.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Individuální jednání s ÚMOB a soukromými vlastníky bytového fondu. Vyhodnocení možností využití fondů EU a národních programů na rozvoj kapacit sociálních bytů. Mapování počtu bytů, které byly vyčleněny z alokovaných sociálních bytů z důvodu úspěšného ukončení spolupráce domácnosti se sociálním pracovníkem (= byt přestal být sociálním, domácnost v něm zůstala). Záměr vyčleňovat byty v souladu s principy sociálního bydlení (princip nesegregace) a Metodikou identifikace lokalit rezidenční segregace v obcích ČR.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	viz B.4.1.
Výstup	Bytový fond vyčleněný pro účely sociálního bydlení.
Realizátoři	OSZV, OM, metodik

Opatření B.1	Rozvoj sociálního bydlení
Aktivita B.1.3	Přidělování sociálních bytů
Popis aktivity	Zájemci o sociální bydlení podávají žádost, která je zpracována a doplněna sociálním šetřením v domácnosti. Do procesu rozhodování o přidělení sociálního bytu (= posuzování bytové nouze žadatele) jsou zapojeny příslušné městské obvody a soukromí vlastníci bytového fondu. Vybraný žadatel o sociální byt má možnost jeho prohlídky, následuje uzavření nájemní smlouvy.
Termín realizace	2022 – do konce projektu
Kroky vedoucí k realizaci	Příjem žádostí o sociální bydlení.

	Mapování bytové situace domácnosti. Příprava podkladů pro jednání hodnotící skupiny a párování domácností se sociálním bytem. Rozhodnutí o přidělení sociálního bytu.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Podepsané nájemní smlouvy na sociální byty.
Realizátoři	Metodik, OSVZ, OM, ÚMOB, soukromí vlastníci

Opatření B.1	Rozvoj sociálního bydlení
Aktivita B.1.4	Zajištění podpory zabydleným domácnostem
Popis aktivity	Spolupráce domácnosti v sociálním bydlení se sociálním pracovníkem představuje klíčovou součást systému sociálního bydlení. Spolupráce je dohodnuta v individuálně nastavené intenzitě, resp. dle situace, v níž se domácnost nachází. Zapojení dalších odborných pracovníků dle specifických potřeb domácnosti v sociálním bydlení – např. dluhové poradenství, psycholog.
Termín realizace	2022 – do konce projektu
Kroky vedoucí k realizaci	Příprava projektové žádosti a souvisejících příloh do OPZ+. Příjem žádostí a realizované individuální šetření v domácnostech. Přidělování sociálních bytů – spolupráce zaměstnanců Magistrátu města Ostravy a příslušného ÚMOB nebo soukromého vlastníka. Spolupráce s domácnostmi bydlicími v rámci projektu sociálního bydlení. Průběžné vyhodnocování spolupráce a reflexe změn intenzity a obsahu spolupráce v čase.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	Financování bude zajištěno z OPZ+
Výstup	Sociální pracovníci spolupracující se zabydlenými domácnostmi v individuálně nastavené intenzitě. Počet sociálních pracovníků a spolupracujících domácností.
Realizátoři	OSVZ, metodik

Opatření B.1	Rozvoj sociálního bydlení
Aktivita B.1.5	Metodika řešení sousedských stížností
Popis aktivity	Sousedské vztahy představují důležitou součást systému sociálního bydlení. Metodika se bude zaměřovat na možnosti předcházení sousedským

	stížnostem, jak případné nastalé problémy efektivně řešit a jací aktéři v tomto figuruji.
Termín realizace	2022–2023
Kroky vedoucí k realizaci	Realizace projektu rozvíjejícího sociální bydlení. Zabydlování domácností v bytové nouzi. Spolupráce aktérů zapojených do řešení stížností na klienty, mediace sousedských sporů. Vytvoření metodiky.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Metodika řešení sousedských stížností
Realizátoři	Metodik, OSVZ, spolupracující ÚMOB a soukromí vlastníci bytového fondu

Opatření B.1	Rozvoj sociálního bydlení
Aktivita B.1.6	Nábytková banka – rozpracování možnosti zřízení
Popis aktivity	Sociální byty jsou do nájemního vztahu vyčleňovány bez nábytku. Pro domácnosti, které se do sociálních bytů stěhují velmi často ze situací a bydlení, kde nedisponovaly vlastním nábytkem, představuje postupné vybavování domácnosti, i jen základním vybavením, často velmi náročný úkol. Nábytková banka je nástrojem, který může domácnostem pomoci při vybavování přidělených sociálních bytů a tím přispět k vytváření domova. Na základě vyhodnocení informací zvážení možnosti zřízení nábytkové banky pro domácnosti, kterým byl přidělen sociální byt.
Termín realizace	2022–2023
Kroky vedoucí k realizaci	Jednání PS sociálního bydlení a individuální konzultace. Kalkulace finančních nákladů na provoz a činnost nábytkové banky.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Vyhodnocení možnosti zřízení a provozu nábytkové banky.
Realizátoři	Metodik, OSVZ, OM, NNO – PS sociálního bydlení

Opatření B.1	Rozvoj sociálního bydlení
Aktivita B.1.7	Zapojení Magistrátu města Ostravy do aktivit související s rozvojem sociálního bydlení v České republice
Popis aktivity	Statutární město Ostrava má s agendou sociálního bydlení a podporou domácností v bytové nouzi rozsáhlé zkušenosti. Záměrem SMO je být aktivním aktérem v diskusích o směřování a rozvoji sociálního bydlení a být

	zapojeno do pracovních skupin a spolupracujících struktur, které se agendě bydlení věnují.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Realizace systému sociálního bydlení SMO. Aktivní angažování v agendách majících za cíl rozvoj sociálního bydlení v ČR.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Aktivní i pasivní účast na pracovních skupinách, konferencích, seminářích a workshopech. Připomínkování dokumentů k agendě sociálního bydlení národní úrovně. Sdílení zkušeností s dalšími obcemi, aktéry.
Realizátoři	Metodik, OSVZ

Opatření B.2	Krizové bydlení
Aktivita B.2.1	Zřízení krizových bytů a zajištění jejich chodu
Popis aktivity	Krizové bydlení je nástrojem pomoci v krizových, ohrožujících situacích. Jedná se o speciálně vyčleněné byty, které podléhají zrychleným postupům při schvalování nájemní smlouvy. Jde o krátkodobé formy ubytování na 6 měsíců. Domácnost spolupracuje se sociálním pracovníkem a případně i dalšími odborníky.
Termín realizace	2022 – do konce projektu
Kroky vedoucí k realizaci	Vyčlenění bytů v souladu s principy sociálního bydlení (princip nesegregace) a Metodikou identifikace lokalit rezidenční segregace v obcích ČR. Vybavení bytů a jejich příprava k rychlé využitelnosti domácnostmi v krizové životní/bytové situaci. Mechanismus výběru domácností v krizových situacích. Provozování krizových bytů. Podpora domácnostem v krizovém bydlení – spolupráce se sociálním pracovníkem a možnost spolupráce i s dalšími odborníky (např. psycholog).
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	Finanční prostředky na vybavení krizového bytu. Sociální pracovník – hrazeno z OPZ+.
Výstup	Zřízené krizové byty. Domácnosti zabydlené do krizových bytů. Evaluační zpráva – resp. část věnovaná krizovému bydlení.

Realizátoři	OSVZ, OM, ÚMOB, případně soukromí vlastníci bytového fondu
-------------	--

Opatření B.3	Kontaktní místo pro bydlení
Aktivita B.3.1	Vytvoření Kontaktního místa pro bydlení
Popis aktivity	Kontaktní místo pro bydlení je uzlovým bodem v oblasti bydlení, disponuje základními informacemi o obecním bytovém fondu, aktérech pomoci při řešení specifických situací domácností v oblasti bydlení a administruje žádosti o sociální bydlení v rámci projektu SMO. KMB má informace k využívání různých nástrojů přispívajících k řešení bytové nouze – poskytuje poradenství v oblasti bydlení, sociálních služeb a finanční a materiální podpory, zajišťuje příjem žádostí o sociální byty v rámci projektu SMO, realizuje individuální šetření, eviduje data, síťuje aktéry bytové politiky v rámci SMO.
Termín realizace	2022 – do konce projektu
Kroky vedoucí k realizaci	Zřízení Kontaktního místa pro bydlení. Specifikace činnosti a nastavení mechanismů spolupráce s klienty a klíčovými aktéry. Rozvoj činnosti Kontaktního místa pro bydlení a vyhodnocení jeho role v rámci agendy.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	Hrazeno z OPZ+.
Výstup	Zřízené Kontaktní místa pro bydlení. Počet klientů, kteří využili Kontaktního místa pro bydlení. Metodika činnosti Kontaktního místa pro bydlení. Evaluační zpráva, resp. část věnující se Kontaktnímu místu pro bydlení.
Realizátoři	OSVZ, metodik, OM

Opatření B.4	Financování sociálního bydlení
Aktivita B.4.1	Příprava bytů vyčleněných pro účely sociálního bydlení
Popis aktivity	V rámci spolupráce Magistrátu města Ostravy s jednotlivými ÚMOB jsou vyčleněny finanční prostředky na přípravu (opravy, úpravy, kuchyňská linka apod.) bytů vyčleněných pro účely sociálního bydlení.
Termín realizace	2022 – do konce projektu
Kroky vedoucí k realizaci	Individuální jednání s ÚMOB zapojenými do projektu. Specifikace bytů vyčleněných pro účely sociálního bydlení. Prohlídka bytu a dojednání výše úhrady ze strany MMO. Mapování možnosti využití finančních prostředků na rozvoj kapacit

	sociálního bydlení z fondů EU či národních programů.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	Výše finančních prostředků se odvíjí od počtu vyčleněných bytů a domluvy s jednotlivými ÚMOB. Možnosti využití finančních prostředků z dotačních titulů na budování kapacit sociálního bydlení.
Výstup	Byty vyčleněné pro účely sociálního bydlení.
Realizátoři	OSVZ, metodik, OM

Opatření B.5	Koncepční a metodická činnost
Aktivita B.5.1	Pracovní skupina sociálního bydlení
Popis aktivity	Realizace Pracovní skupiny sociálního bydlení (2x ročně). Realizace pracovní skupiny za účelem průběžného naplňování Akčního plánu a rozvoje sociálního bydlení na území SMO.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Vymezení účastníků (členů PS). Stanovené termíny setkání. Realizace PS.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	3 500 Kč/rok (= občerstvení pro 25 osob 2x ročně)
Výstup	Realizované PS (2x ročně). Prezentace a zápis z PS.
Realizátoři	Metodik, OSVZ

Opatření B.5	Koncepční a metodická činnost
Aktivita B.5.2	Kulaté stoly k sociálnímu bydlení
Popis aktivity	Realizace Kulatých stolů k sociálnímu bydlení (2x ročně). Realizace kulatých stolů s aktéry v oblasti sociálního bydlení na území SMO. Vyhodnocení kapacit a struktury zabydlených domácností, pracovní část k aspektům sociálního bydlení a jeho dostupnosti a struktuře.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Vymezení účastníků. Stanovené termíny setkání. Realizace kulatých stolů.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	5 000 Kč/rok (= občerstvení pro 30-35 osob 2x ročně)

Výstup	Realizované kulaté stoly (2x ročně). Prezentace a zápis z kulatého stolu.
Realizátoři	Metodik, OSVZ

C: Dostupné bydlení

Popis: Priorita se zaměřuje na bydlení specifických cílových skupin, kde není potřeba systematické spolupráce se sociálním pracovníkem, zároveň se ale jedná o cílové skupiny, které jsou na trhu bydlení ohroženy a je potřeba jim věnovat pozornost.

V posledních letech dochází k výraznému růstu nákladů na bydlení a problémy s jeho nedostupností tak řeší zvyšující se množství domácností, které dříve takovéto problémy neřešily v této intenzitě a rozsahu.

V této prioritní oblasti se opatření a aktivity zaměřují na práci s daty a spolupráci s aktéry, kteří mají daná témata a jejich rozvoj v gesci. Záměrem je akcentovat důležitost těchto témat ze sociálního hlediska a případné nastavení podpory.

Opatření:

1. Dostupnost bydlení na území statutárního města Ostravy
2. Startovací bydlení
3. Bezbariérové byty
4. Bydlení pro seniory
5. Revitalizační projekty v rámci statutárního města Ostravy

Opatření C.1	Dostupnost bydlení na území statutárního města Ostravy
Aktivita C.1.1	Monitoring dat a zapojení se do aktivit vedoucích ke zvýšení dostupnosti bydlení
Popis aktivity	Statutární město Ostrava patří k městům, kde dochází k výraznému zdražování bydlení a tím ke zhoršení jeho dostupnosti pro část domácností. Pro domácnosti, které jsou v bytové nouzi je rozvíjen systém sociálního bydlení včetně spolupráce se sociálním pracovníkem a dalšími odborníky. Problémy s dostupností bydlení ale má i skupina domácností, kde se jedná primárně o nedostupnost finanční. Aktivita se zaměřuje na zapojení se do rozvoje agendy bydlení (nejen sociálního bydlení) na území SMO.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Mapování vývoje nákladů na bydlení a počet domácností, které k jeho udržení potřebují dávky na bydlení. Podpora aktivit vedoucích ke zvýšení dostupnosti bydlení.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Účast na pracovních skupinách, seminářích. Doporučení/vyjádření reflektující perspektivu sociálního odboru.
Realizátoři	OM, metodik, OSVZ, ÚP ČR, soukromí vlastníci bytového fondu

Opatření C.2	Startovací bydlení
Aktivita C.2.1	Nastavení parametrů startovacího bydlení
Popis aktivity	Na důležitost budování tohoto typu bydlení upozorňuje Prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva SMO. Startovací bydlení představuje byty, které jsou zaměřeny na podporu vymezené skupiny obyvatel.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Projednávání s městskými obvody. Projednávání na Pracovní skupině sociálního bydlení a kulatém stole. Nastavení parametrů startovacích bytů.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Nastavené parametry startovacích bytů – vymezení, specifikace cílové skupiny, podmínky nájemní smlouvy. Jednání s ÚMOB o realizaci startovacího bydlení.
Realizátoři	Metodik, OSVZ, OM, PS SB

Opatření C.3	Bezbariérové byty
Aktivita C.3.1	Mapování potřebnosti bezbariérového bydlení
Popis aktivity	Bezbariérové byty jsou byty zvlášť stavebně upravené pro ubytování osob se zdravotním postižením, a to pohybově (zejména imobilních osob na invalidním vozíku) nebo osob se sluchovým či zrakovým postižením. Cílem opatření je monitoring potřebnosti a z něj odvozené aktivity vedoucí ke zvýšení kapacit těchto bytů.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Mapování možnosti využití finančních prostředků na rozvoj kapacit bezbariérového bydlení z fondů EU či národních programů.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Kvantifikovaná potřebnost bezbariérových bytů. Mapování možnosti rozvoje kapacit bezbariérových bytů a jejich dostupnosti.
Realizátoři	OM, metodik, OSVZ

Opatření C.4	Bydlení pro seniory
Aktivita C.4.1	Dostupnost bydlení pro seniory a možnosti bydlení

Popis aktivity	Senioři představují na trhu s bydlením zranitelnou cílovou skupinu, která ve velké míře nevyužívá stávající nástroje pomoci (např. příspěvek na bydlení). Obyvatelům SMO se zvyšuje průměrný věk a dle prognózy demografického vývoje se bude zvyšovat podíl osob starších 65 let, zvláště pak osob starších 80 let. S těmito změnami demografické struktury bude souviset i potřeba kapacity různých sociálních služeb. Záměrem aktivity je rozvíjet strategie reagující na tyto procesy a rozvíjet aktivity, které se jimi budou zabývat. Mapování možnosti využití finančních prostředků na rozvoj kapacit bydlení pro seniory z fondů EU či národních programů.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Práce s daty. Akcentace tématu bydlení seniorů.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Zapojení či iniciace aktivit věnujících se agendě bydlení pro seniory.
Realizátoři	OSVZ, metodik, OM, ÚMOB

Opatření C.5	Revitalizační projekty v rámci statutárního města Ostravy
Aktivita C.5.1	Zapojení do projektů revitalizace lokalit
Popis aktivity	Na území statutárního města Ostravy se nachází množství lokalit, které jsou rezidenčně segregované/sociálně vyloučené. Záměrem aktivity je podílet se na projektech a činnostech, které mají za cíl revitalizaci těchto lokalit.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Přínos zkušeností z komunitní práce, participace, rezidenční segregace apod. Možnost využití části bytového fondu pro účely sociálního bydlení (dle Metodiky identifikace lokalit rezidenční segregace v obcích ČR). Přínos zkušeností se spoluprací s akademickým prostředím.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Zapojení do činnosti tematických/pracovních skupin věnujících se dané agendě.
Realizátoři	Metodik, OSVZ

D: Práce s daty a komunikace

Popis: Priorita se zaměřuje na vytváření politik a nastavení systému sociálního bydlení na datech prostřednictvím formativní evaluace realizovaných aktivit a systematického sběru a vyhodnocování dat souvisejících s agendou sociálního bydlení a také díky spolupráci s dalšími aktéry.

Důležitou oblastí je také vzdělávání, ať již interní v rámci zkvalitňování odborných dovedností realizačního týmu, tak organizace seminářů a workshopů se zapojením dalších aktérů.

Souvisejícím cílem je také předávání informací o sociálním bydlení a jeho roli a dopadech politickým aktérům a veřejnosti. Informování o výstupech projektu, dopadech sociálního bydlení apod. povede k vyšší informovanosti o daném tématu.

Opatření

1. Praxe založená na datech
2. Spolupráce s MAPPA
3. Vzdělávání
4. Informování politických aktérů

Opatření D.1	Praxe založená na datech
Aktivita D.1.1	Evaluace systému sociálního bydlení
Popis aktivity	Evaluace se zaměřuje na domácnosti v sociálním bydlení, resp. změnu situace zabydlených domácností a také na nastavení systému sociálního bydlení a spolupráci aktérů. Evaluace napomůže vytváření udržitelného a funkčního systému sociálního bydlení a také podá informace o tom, jaké jsou dopady sociálního bydlení a spolupráce se sociálním pracovníkem na situaci domácností.
Termín realizace	2022 – do konce projektu
Kroky vedoucí k realizaci	Výběr evaluátora, nastavení harmonogramu a plánu evaluace. Sběr a vyhodnocování dat. Zpracování průběžné a závěrečné evaluační zprávy.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	Finanční prostředky OPZ+.
Výstup	Průběžná a závěrečná evaluační zpráva.
Realizátoři	OSVZ, aktéři zapojení do systému sociálního bydlení

Opatření D.1	Praxe založená na datech
Aktivita D.1.2	Monitoring sociálních bytů na území statutárního města Ostravy
Popis aktivity	Sběr dat k sociálním bytům na území SMO od realizátorů projektů/programů – vyhodnocování vývoje počtu sociálních bytů na území SMO a struktury domácností v sociálním bydlení.

Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Nastavené sbírané indikátory. Spolupráce s NNO a provozovateli sociálního bydlení. V pravidelných intervalech nastavený monitoring (2x ročně).
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	V pravidelných intervalech sbíraná a vyhodnocovaná data.
Realizátoři	Metodik, OSVZ, NNO a provozovatelé sociálního bydlení

Opatření D.1	Praxe založená na datech
Aktivita D.1.3	Monitoring dat k domácnostem v bytové nouzi žijících na území statutárního města Ostravy
Popis aktivity	Statutární město Ostrava disponuje komplexní sítí sociálních služeb (terénní, ambulantní, pobytové) pro domácnosti v bytové nouzi. Aktivita se zaměřuje na práci s daty ohledně využívání těchto sociálních služeb a jejich využívání jako podkladu pro nastavování koncepčních a metodických aktivit.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Průběžná komunikace a spolupráce s danými aktéry, individuální konzultace. Využívání dat evidovaných uvedenými aktéry.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Databáze dat o domácnostech v bytové nouzi. Informace o využívání sociálních služeb zaměřujících se na osoby v bytové nouzi. Identifikace témat k řešení v rámci činnosti Pracovní skupiny sociálního bydlení a Kulatých stolů sociálního bydlení.
Realizátoři	Metodik, OSVZ, OM, ÚMOB, ÚP ČR, KHS

Opatření D.1	Praxe založená na datech
Aktivita D.1.4	Spolupráce s Komunitním plánováním sociálních služeb
Popis aktivity	Komunitní plánování sociálních služeb disponuje daty, které jsou využitelné i ve vztahu k domácnostem v bytové nouzi a specifikaci využívání sociálních služeb, které jsou k dispozici na území SMO.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Průběžná komunikace s koordinátorem plánování sociálních služeb. Specifikace struktury sdílených dat a nastavení mechanismu informování.

Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Informování Manažerského týmu KP a zainteresovaných pracovních skupin o sociálním bydlení a aktivitách MMO. Zapojení do monitoringu sociálních služeb věnujících se domácnostem v bytové nouzi.
Realizátoři	Metodik, OSVZ

Opatření D.2	Spolupráce s MAPPA
Aktivita D.2.1	Předávání dat a mapový výstup
Popis aktivity	Ve spolupráci s MAPPA bude vytvořena a průběžně aktualizována mapa sociálních bytů na území SMO.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Spolupráce s MAPPA. Sběr dat od realizátorů sociálního bydlení. Mapový výstup.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Mapa sociálních bytů na území SMO. Výstup je v pravidelných intervalech aktualizován a doplňován.
Realizátoři	Metodik, OSVZ, MAPPA

Opatření D.3	Vzdělávání
Aktivita D.3.1	Podpora profesních dovedností a znalostní základny pracovníků SMO v oblasti bydlení a aktérů v oblasti sociálního bydlení
Popis aktivity	Aktivita se zaměřuje na vzdělávání prostřednictvím aktivní i pasivní účasti na tematických akcích. Záměrem je i síťování s odborníky, kteří se tématu bydlení věnují v zahraničí a tuzemsku.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Výběr vzdělávacích akcí, konferencí, seminářů, workshopů. Aktivní nebo pasivní účast.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	40 000 Kč / rok
Výstup	Realizované vzdělávací akce. Účast na workshopech, seminářích, konferencích.

Realizátoři	Metodik, OSVZ, OM
Opatření D.4	Informování politických aktérů a veřejnosti o sociálním bydlení
Aktivita D.4.1	Zajištění informování specifikovaných aktérů o sociálním bydlení
Popis aktivity	Informování o sociálním bydlení, jeho průběhu, dopadech, evaluačních výstupech. Např. podoba manažerských shrnutí apod., informování náměstka, rady, komisi apod., tematická akce pro zastupitele, politické kluby atd. Realizace této aktivity se zaměřením na informační a edukační dopad.
Termín realizace	2022–2024
Kroky vedoucí k realizaci	Tvorba podkladů k rozesílání – manažerská shrnutí. Příprava prezentací a nabídka setkání. Workshopy k tématu sociálního bydlení pro politické aktéry. Příprava článků, zpráv k uveřejnění.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	--
Výstup	Kvartální manažerská shrnutí. Nabídka workshopů k tématu sociálního bydlení. Prezentace pro zájemce z řad politiků (v závislosti na poptávce). Zveřejněné články. Zveřejněné příspěvky na webu.
Realizátoři	Metodik, OSVZ, OM

Přílohová část

Následující část Akčního plánu se zaměřuje na deskripci a aktualizaci dat souvisejících s oblastí sociálního bydlení na území statutárního města Ostravy. Jednotlivé přílohy se postupně věnují tématům souvisejícím s oblastí bydlení.

Úvodní část se zaměřuje na popis vyloučení z bydlení a zmapování sociálního vyloučení na území města. Je připojen kvalitativní popis identifikovaných lokalit se znaky sociálního vyloučení a jsou popsány komerční ubytovny, které se zaměřují na nízkopříjmové domácnosti. V rámci spolupráce s akademickou sférou využíváme aktuální metody mapování lokalit rezidenční segregace a pracujeme s nimi při situování bytů určených pro sociální bydlení.

Další příloha se věnuje bytovému fondu na území města, nejobsáhleji je rozpracován obecní bytový fond, k němuž disponujeme největším množstvím dat. Jak obecní, tak soukromý bytový fond bývá využíván pro sociální bydlení.

Dále jsou uvedeny údaje k sociálním službám, které se zaměřují na domácnosti v bytové nouzi – počty domácností v programech/projektech sociálního bydlení, dále klienti azylových domů, nocleháren, nízkoprahových denních center pro osoby bez domova. Jsou také uvedena data k domovům pro seniory a domovům se zvláštním režimem.

Závěrečná část se věnuje prognóze vývoje počtu obyvatelstva statutárního města Ostravy, která byla zpracována v roce 2017 a uvádí scénáře možného vývoje. Faktorem, který hraje ve vývoji počtu obyvatel také roli, je kvalita a dostupnost bydlení, resp. bytového fondu.

Příloha 1: Popis vyloučení z bydlení

Komplexní data o počtu domácností vyloučených z bydlení v České republice přinesly Zprávy o vyloučení z bydlení (2018, 2021).

Rozsah hlavních problémů v oblasti bydlení dopadajících na obyvatele ČR je velmi rozsáhlý (PSB, OU, 2021:8-9):

- **V bytové nouzi¹** se nachází **35 až 62 tisíc** domácností v nichž vyrůstá **20 až 51 tisíc dětí** do 18 let.
- Dalšíh **130 až 190 tisíc** domácností s přibližně 100 tisíci dětmi je **ohroženo ztrátou bydlení**.
- Dalšíh přibližně **300 až 350 tisíc** domácností, z nichž **třetinu** tvoří **seniorské domácnosti**, trpí **nadměrnými náklady na bydlení** (vynakládá na bydlení více než 40 % svých příjmů).
- **Celkem** čelí jednomu ze tří výše uvedených problémů v oblasti bydlení přibližně **půl milionu českých domácností, v nichž žije necelý milion lidí**.

Další početnou skupinou jsou lidé, kteří sice nejsou v bytové nouzi, ale různým způsobem se jich dotýká **nedostupnost bydlení**. Může jít o páry, které si nemohou dovolit adekvátní bydlení a odkládají založení rodiny, nebo mladé lidi, kteří jsou kvůli nedostupnosti bydlení nuceni zůstat u rodičů či ve spolubydlení. Do této kategorie však patří i lidé s postižením nebo senioři, pro které není ve všech městech dost bezbariérových bytů. Řady lidí se také dotýká diskriminace na trhu s bydlením.

Bydlení jako problém pro seniorky a seniory

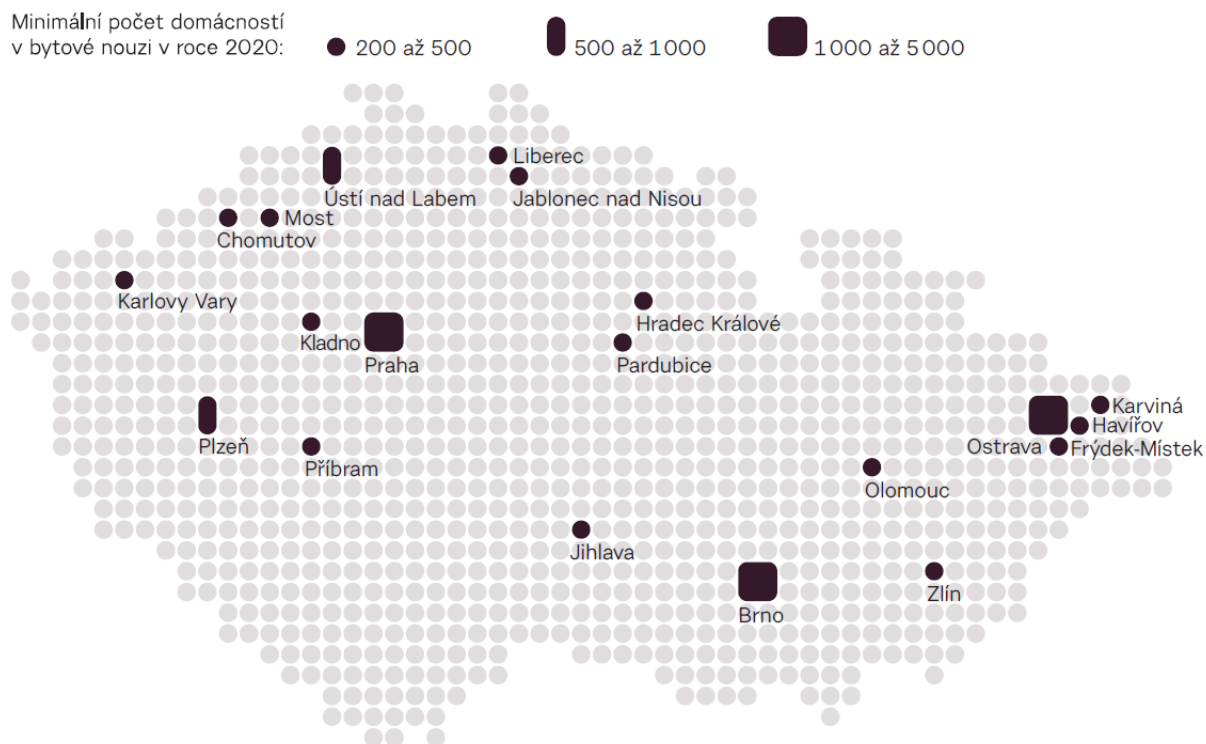
- Počet seniorů a seniorek v bytové nouzi **roste**. V **bytové nouzi**, nejčastěji v ubytovnách, již přebývá **minimálně 5,5 tisíc seniorů ve věku 65 a více let**. A seniorské domácnosti představují až **pětinu všech domácností** dlouhodobě pobývajících v ubytovnách.
- Významná část seniorů se dostává do bytové nouze **až ve stáří**. V případě azylových domů to platí pro třetinu z jejich klientů starších 60 let.
- **Dalších 110 až 150 tisíc seniorských domácností**, z nichž tři čtvrtiny jsou domácnosti osamělých seniorek, **je zatíženo nadměrnými náklady na bydlení**.
- Příspěvek na bydlení, který by mohl seniorům s nadměrnými náklady na bydlení pomoci, **pobírá jen 20–25 %** z přibližně 220–260 tisíc **seniorských domácností, které mají nárok** na příspěvek vyšší než tisíc korun měsíčně.

Domácnosti v bytové nouzi většinou žijí v největších městech České republiky, Ostrava patří spolu s Prahou a Brnem mezi města, kde je počet těchto domácností nejvyšší. Analýza uvádí mapu, která zachycuje 20 měst, kde jsou identifikovány obce, které jsou bytovou nouzí zasaženy nejvíce.

Dle krajů je nejvíce domácností v bytové nouzi v Moravskoslezském a Ústeckém.

¹ Bytová nouze je vymezena jako stav vyloučení ze standardního bydlení. Analýza pracuje i s kategorií bytová nouze v bytech, kdy se jedná buď o funkčně nevyhovující (např. v bytě není dostupná tekoucí voda, teplá voda, elektřina, záchod, koupelna/sprcha, kuchyň/kuchyňský kout, v bytě je zima, okna/dveře jsou poškozeny, statika/konstrukce je narušená), přelidněné (bydlení v bytě, kde na jednu osobu (včetně dětí) připadá méně než 8 m²), nebo nejisté bydlení (přebývání v bytě bez právního titulu k jeho užívání). (PSB, OU, 2021)

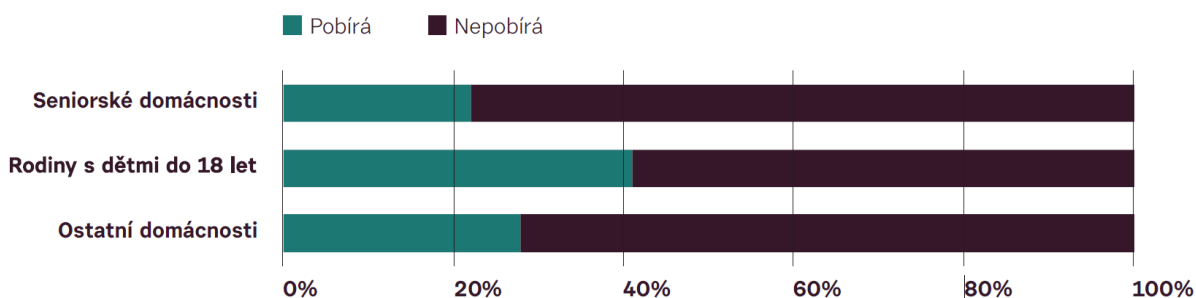
Obrázek 1: Dvacet obcí nejvíce zasažených bytovou nouzí

Zdroj: PSB, OU (2021)

Skupinou, která je velmi početná a ohrožena ztrátou bydlení, jsou domácnosti, které mají vysoké náklady na bydlení. Důležitým zjištěním analýzy je míra nevyužívání příspěvku na bydlení. Obrázek níže uvádí podíly domácností, které mají nárok na příspěvek na bydlení vyšší než tisíc Kč měsíčně a nevyužívají ho. Nejvyšší podíl nevyužívání je u seniorských domácností, kde není tato dávka, která pomáhá s úhradou nákladů na bydlení čerpává v téměř 80 % případů.

Obrázek 2: Čerpání příspěvku na bydlení domácnostmi s nárokem na příspěvek na bydlení vyšší než tisíc Kč měsíčně

Zdroj: PSB, OU (2021)

Lokality se zvýšenou koncentrací sociálního vyloučení

Sociální vyloučení není statickým jevem, ale vyvíjí se v čase a prostoru a intervencemi stakeholderů. Popisu sociálně vyloučených lokalit a ubytoven se schváleným provozním řádem se věnují deskriptivní materiály GAC (2006), kdy se jednalo o první celorepublikové šetření, dále Kvasnička (2010) se zaměřením na region Ostravska, v roce 2013 se jednalo o dva materiály zaměřené specificky

na ubytovny (Hruška a kol., 2013; Jedináková, Pischová, 2013), poté analýza na území Moravskoslezského kraje (Tým řešitelů, 2014), druhé celorepublikové šetření (GAC, 2015). Následovaly materiály zaměřené na území statutárního města Ostravy, jednalo se o Přílohu Strategického plánu sociálního vyloučení – Popis sociálního vyloučení a soustava vstupních indikátorů (ASZ, 2015), deskriptivní část Konceptu sociálního bydlení statutárního města Ostravy (2017) a Analýza sociálního vyloučení na území města (ASZ, 2018). Dané materiály představují komplexní deskripci vývoje sociálního vyloučení na území města. Definice sociálně vyloučené lokality se však mohou mezi jednotlivými autory odlišovat, případně bývají počítány lokality společně s ubytovnami apod.

Sociálně vyloučené lokality představují oblasti, kterým je potřeba věnovat zvýšenou pozornost – lidé v nich žijící jsou ohroženi vícero riziky a dlouhodobou zkušeností se substandardním bydlením.

Pro účely Akčního plánu byly využity údaje z popisu sociálního vyloučení, který zpracovává odbor sociálních věcí a zdravotnictví.

V této části uvádíme identifikované lokality, komerční ubytovny se schváleným provozním řádem (s důrazem na ubytovny, které jsou obývány socioekonomicky znevýhodněnými domácnostmi) a také na vývoj příjmu dávek na bydlení (doplatek na bydlení, příspěvek na bydlení).

Lokalit se zvýšenou koncentrací sociálního vyloučení je na území města identifikováno 12 v celkem sedmi městských obvodech a žije v nich přibližně 7 377–7 977 osob.

Tabulka 1: Lokality se zvýšenou koncentrací sociálního vyloučení

1.	Bedřiška (MHaH)	7.	Trnkovecká, Pátova (RaB)
2.	Červený kříž (MHaH)	8.	Liščina (Sl. O.)
3.	Zadní Přívoz (MOaP)	9.	Zárubek/Počáteční (Sl. O.)
4.	Cihelní, Jílová a okolí (MOaP)	10.	Kunčičky (Sl. O.)
5.	SOIVA (O-Jih) ²	11.	Sirotčí (Vítkovice)
6.	Dělnická, Skautská (Poruba)	12.	Zengrova, Erbenova, Tavičská, Nerudova (Vítkovice)

Podoba jednotlivých lokalit na území města značně variuje. Jedním ze základních diferenciálních kritérií je velikost, resp. počet obyvatel žijících v lokalitě. Ty nejmenší lokality čítají méně než sto obyvatel, v těch největších žije až několik set osob. Technický stav nemovitostí je různý, od chátrajících objektů, do nichž se dlouhodobě neinvestuje a lokalita tak chátrá, až po objekty, u nichž došlo k rekonstrukci a opravám.

U lokalit bývá také bariérou prostorová odloučenost a tím zhoršená dostupnost služeb, občanské vybavenosti apod. V Ostravě jsou mezi různými lokalitami značné rozdíly – od lokalit, které jsou součástí běžné bytové zástavby a jejich dostupnost je tak bezproblémová, až po místa, kam je obtížné se městskou hromadnou dopravou dopravit i v běžných denních časech. Není zde k dispozici obchod, za lékařem či do školy je potřeba dopravovat se na výrazné vzdálenosti.

² Jedná se o nově zařazenou lokalitu – dříve ubytovna, ale většina místností zkolaudovány jako byty, proto je objekt nově veden mezi sociálně vyloučenými lokalitami.

Ubytovací zařízení se schváleným provozním řádem³

Na území statutárního města Ostravy je 32 ubytovacích zařízení se schváleným provozním řádem. V 10 ubytovnách jsou identifikováni obyvatelé, kteří potřebují podporu či pomoc sociálních pracovníků, včetně značného počtu domácností s dětmi. Trend provozovatelů ubytoven je omezovat na minimum ubytovávání rodin s dětmi. Celkem je evidováno na ubytovnách cca 150 dětí.

Ve všech výše zmíněných místech je zajištěna sociální práce pracovníků obcí a také je k dispozici síť sociálních služeb, která pomáhá zmírnit a eliminovat dopady sociálního vyloučení.

Velikost jednotlivých ubytovacích zařízení se značně liší. Taktéž prostorové umístění ubytoven variuje od umístění v běžné bytové zástavbě až po výraznou prostorovou vyloučenost a uzavřenost, kdy hranice často představují např. železniční trať, komunikace či průmyslová zástavba. Typologie ubytoven je různá. Existují ubytovny s pokoji (bytovými jednotkami), které mají k dispozici samostatné sociální zařízení (toaleta, sprchový kout), nebo i kuchyňskou linku s vaříčem. Protipólem jsou ubytovny, kde jsou k dispozici pouze společné toalety, sprchy a kuchyňky. Z důvodů využívání sdílených prostor větším množstvím osob dochází ke zhoršení hygienických podmínek, jejichž průvodním jevem bývají např. plísňe v objektu nebo výskyt štenic.

Na základě průběžného mapování situace ubytoven ze strany statutárního města Ostrava se shodujeme s konstatováním, které vyplynulo ze Zprávy o ubytovnách na Ostravsku zpracované občanským sdružením Vzájemné soužití v roce 2013, a to, že z míst, která byla určena pro krátko či střednědobé ubytování jednotlivců (dospělých osob), se stala místa, kde dlouhodobě žijí i rodiny s dětmi. Vyrůstá zde mladá generace tzv. „azylových dětí“, „dětí ubytoven“, které habitualizují (opakování činnosti ustálené ve vzorec) vzorce chování z prostředí, v němž vyrůstají a stávají se tak pro ně normou. Při podpoře těchto domácností bude třeba intenzivní spolupráce se sociálními pracovníky.

Identifikace ohrožených domácností prostřednictvím příjmu příspěvku a/nebo doplatku na bydlení

Příspěvek na bydlení⁴ je z hlediska bydlení nejdůležitější dávkou státní sociální podpory. Podmínky nároku na příspěvek na bydlení jsou definovány v § 24 zákona o státní sociální podpoře. Touto dávkou stát přispívá na náklady na bydlení rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy. Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu přihlášený v bytě k trvalému pobytu, jestliže 30 % příjmů rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady stanovené zákonem.

Tabulka 2: Příspěvek na bydlení v Ostravě

Rok	Počet/rok	Průměrný počet/měsíc	Finanční objem/rok (v Kč)	Průměrný finanční objem/měsíc (v Kč)
2012	137 971	11 498	419 714 987	34 976 249
2013	165 734	13 811	538 138 688	44 844 891
2014	193 953	16 163	664 166 426	55 347 202

³ Dle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, je možné do ubytovacího zařízení poskytovat doplatek na bydlení, pouze pokud se jedná o zařízení, které provozuje osoba provozující živnost ubytovací služby, zároveň je v tomto zařízení ubytování poskytováno na dobu delší než dva měsíce v období šesti měsíců po sobě jdoucích (tzn. dlouhodobé ubytování) a současně má toto zařízení krajskou hygienickou stanicí schváleno provozní řád. V provozním řádu musí být uveden počet a plocha ubytovacích jednotek včetně nejvyššího počtu ubytovaných fyzických osob, vybavení ubytovacích jednotek záchodem, sprchou, umývárnou a prostorem pro vaření nebo ohřev jídla, způsob vytápění ubytovacích jednotek a teplota vnitřního vzduchu v otopném období, jakož i způsob zajištění tekoucí pitné a teplé vody v ubytovacích jednotkách. KHS má možnost uložit odstranění závad, které se při dodržování provozního řádu vyskytnou.

⁴ Dávky státní sociální podpory upravuje zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona se poskytují následující dávky: přídavek na dítě; rodičovský příspěvek; příspěvek na bydlení; porodné; pohřebné.

Rok	Počet/rok	Průměrný počet/měsíc	Finanční objem/rok (v Kč)	Průměrný finanční objem/měsíc (v Kč)
2015	197 216	16 435	712 938 143	59 411 512
2016	196 268	16 356	733 942 201	61 161 850
2017	198 204	16 517	717 067 071	59 755 589
2018	175 603	14 634	671 619 869	55 968 322
2019	162 170	13 514	637 667 495	53 138 958
2020	156 445	13 037	641 571 934	53 464 328

Zdroj: Úřad práce ČR – krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Ostrava (2012-2020)

Počet příjemců příspěvku na bydlení byl nejvyšší v roce 2017, kdy byl využíván 16 517 domácnostmi. Údaje za rok 2020 ukazují, že počet domácností, které jsou příjemci, poklesl o téměř 3 500, resp. na 13 037 domácností. Vyplácená částka tak poklesla o více než 75 mil. Kč ročně.

Dle údajů uvedených výše (PSB, OU, 2021), je příspěvek na bydlení využíván pouze malou částí domácností, která na něj má nárok a počet domácností, pro které představují náklady na bydlení výdaj velmi zatěžující jejich rozpočet, je tak výrazně vyšší.

Doplatek na bydlení⁵ je vedle příspěvku na bydlení (dávky státní sociální podpory) další možností pomoci osobám, které i přes poskytnutý příspěvek na bydlení nemohou ze svých prostředků uhradit náklady spojené s užíváním bytu. Doplatek na bydlení také může finančně vypomoci osobám, které nárok na příspěvek na bydlení nemají (např. užívají nestandardní formu bydlení – tj. bydlení v bytech při podnájemní formě, bydlení v ubytovacích zařízeních, bydlení v nebytových prostorách nebo neplní podmínku trvalého pobytu v bytě, ke kterému mají nájemní smlouvu), ale přesto jejich celkové příjmy jsou tak nízké, že jim po úhradě nákladů na bydlení nezbyvá na jejich živobytí.

Tabulka 3: Doplatek na bydlení v Ostravě

Rok	Počet/rok	Průměrný počet/měsíc	Finanční objem/rok (v Kč)	Průměrný finanční objem/měsíc (v Kč)
2012	53 106	4 426	174 611 205	14 550 934
2013	79 285	6 607	293 226 259	24 435 522
2014	93 735	7 811	356 850 639	29 737 553
2015	96 483	8 040	368 311 365	30 692 614
2016	88 635	7 386	350 840 445	29 236 704
2017	79 691	6 641	299 666 989	24 972 249
2018	59 578	4 965	236 302 009	19 691 834
2019	50 610	4 218	193 976 641	16 164 720
2020	46 641	3 887	179 581 105	14 965 092

Zdroj: Úřad práce ČR – krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Ostrava (2012-2020)

Počet příjemců doplatku na bydlení byl nejvyšší v roce 2015, kdy bylo průměrně 8 040 domácností, které jej měsíčně pobíraly. V roce 2020 byl počet příjemců méně než poloviční, resp. 3 887 domácností, což znamená o téměř 190 mil. Kč ročně méně vyplacených.

⁵ Systém pomoci v hmotné nouzi upravuje zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů. Jde o formu pomoci osobám s nedostatečnými příjmy, motivující tyto osoby k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojení svých životních potřeb.

Tento systém je jedním z opatření, kterými ČR bojuje proti sociálnímu vyloučení. Nedílnou součástí systému pomoci v hmotné nouzi je výkon sociální práce s klienty. V rámci sociální práce některé úkoly kromě Úřadu práce ČR vykonávají rovněž pověřené obecní úřady, které mají blíže k občanům, a mohou tak v rámci sociální práce efektivněji reagovat na jejich problémy.

Dávkami, kterými se řeší pomoc v hmotné nouzi, jsou: příspěvek na živobytí – opakovaná dávka; doplatek na bydlení – opakovaná dávka; mimořádná okamžitá pomoc (MOP) – jednorázová dávka – je poskytována osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit; zákon stanoví šest takových situací (MOP újm na zdraví; MOP postižení vážnou mimořádnou událostí; MOP k úhradě jednorázového výdaje; MOP na úhradu nezbytných nákladů; MOP k úhradě odůvodněných nákladů; MOP ohrožení sociálním vyloučením).

I přes uvedené poklesy počtu příjemců příspěvku na bydlení a doplatku na bydlení je zde identifikována rozsáhlá cílová skupina domácností v bytové nouzi, pro které je forma finanční podpory nákladů na bydlení nezbytnou komponentou jeho udržení si. Pro interpretaci tohoto vývoje je důležité vzít v potaz i fázi ekonomického cyklu, vývoj nezaměstnanosti a také dopady nouzového stavu a potenciální další vývoj covidu-19. Reflektujeme, že tyto faktory ještě budou mít na počty příjemců vliv.

Zadluženost – exekuce jako rizikový faktor v oblasti bydlení

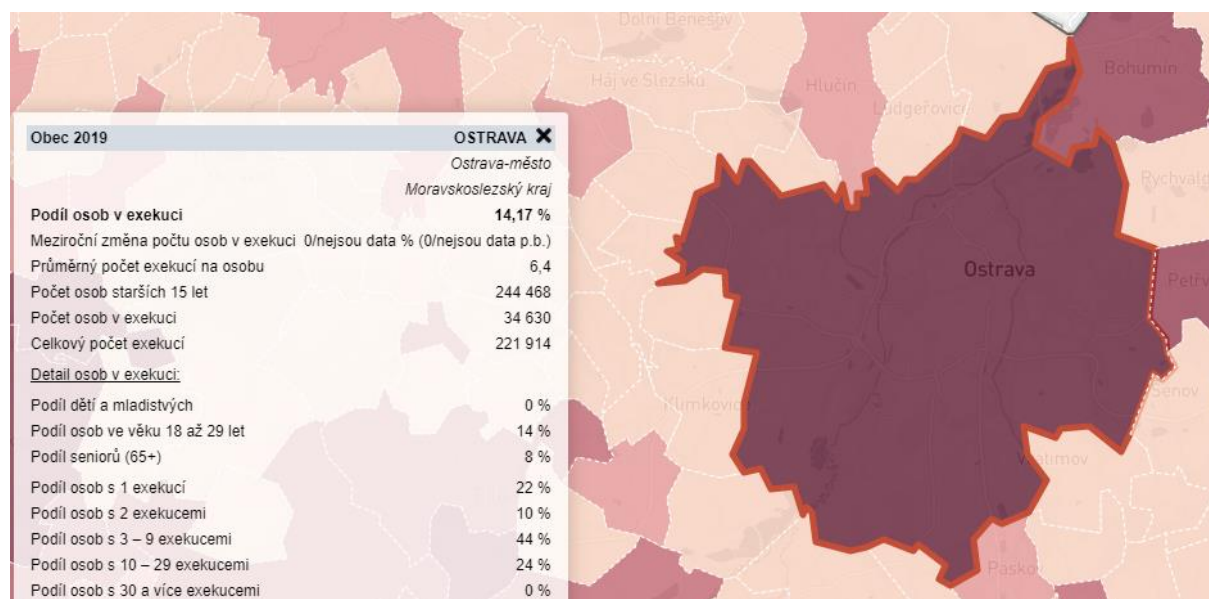
Zadlužení, resp. exekuce představují rizikový faktor při udržení si bydlení i bariéru při zajištění/hledání si bydlení a jeho hrazení.

Data z projektu Mapa exekucí za rok 2019 indikují zvýšenou míru exekucí ve městě. Celkový počet osob v exekuci činil 34 620 a celkový počet exekucí 221 914. Procentuálně vyjádřený podíl osob v exekuci ve vztahu k počtu osob nad 15 let se pohyboval na hodnotě 14,17 % (počet osob starších 15 let byl 244 468). Průměrně měla jedna osoba 6,4 exekucí.

Demografická struktura exekuoovaných osob byla složena z 14 % lidí ve věku 18 až 29 let a 8 % seniorů nad 65 let věku. Zbytek exekuoovaných, 78 %, tvořila věková skupina 30 až 64 let.

Nejvyšší podíl osob, 44 %, měl mezi 3 až 9 exekucemi. Následovali lidé s 10 až 29 exekucemi (24 %) a jednou exekucí (22 %) (ASZ, 2021).

Obrázek 3: Graficky znázorněný podíl osob v exekuci v roce 2019 ve městě Ostrava (Mapa exekucí, 2021)

Obrázek výše zobrazuje situaci v širším regionu. Světlejší odstíny zobrazují obce s nižším počtem podílu osob v exekuci, a naopak temnější barvy vyznačují vyšší počty.⁶ Lze vidět, že Ostrava vykazuje vyšší podíl osob v exekuci. Situace je v rámci Moravskoslezského kraje srovnatelná například v Bohumíně, Karvině nebo Havířově.

V rámci Moravskoslezského kraje je nejhorší situace na osoblásku (Slezské Pavlovice, Dívčí Hrad, Osoblaha), kde je podíl osob v exekuci více než 30 %.

⁶ Nejsvětlejší barva ukazuje obce s podílem osob v exekuci mezi 0,0 až 5,9 %, nejtemnější odstín vyznačuje obce s podílem osob v exekuci od 20 % výše.

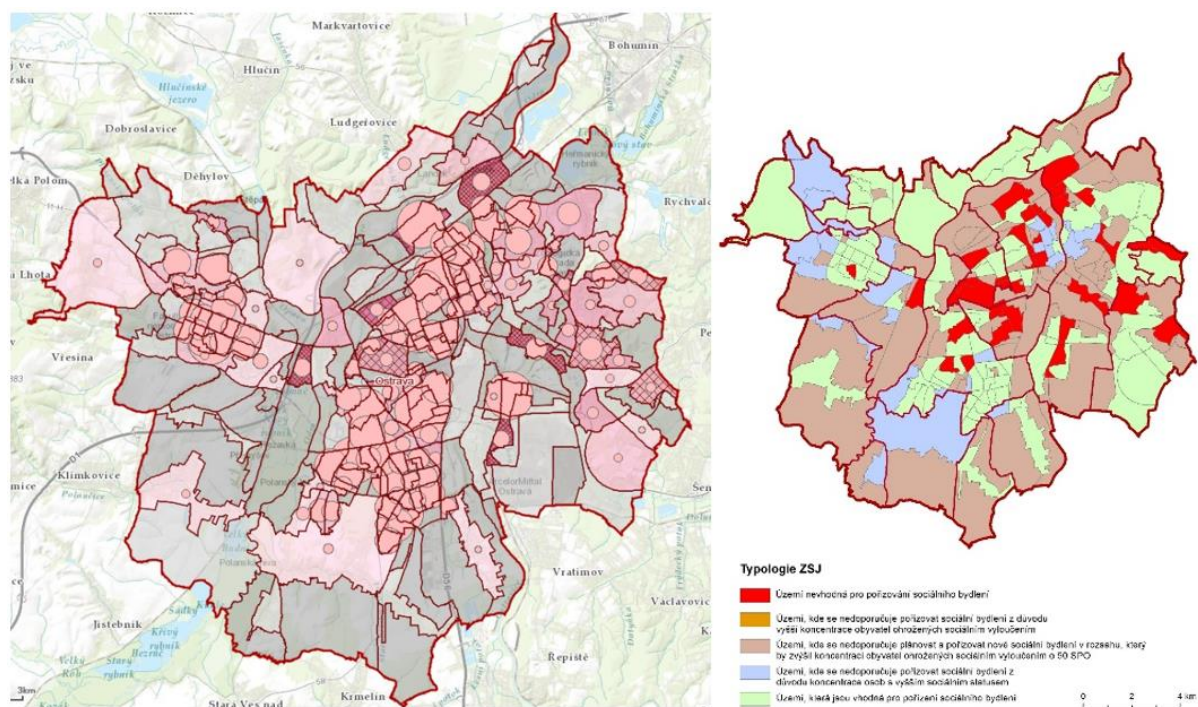
Lokality rezidenční segregace

Statutární město Ostrava využívá výstupů spolupráce v oblasti mapování rezidenční segregace, resp. Metodiky identifikace lokalit rezidenční segregace v obcích ČR (Sýkora, 2018). Metodika identifikuje segregované a segregací ohrožené lokality, resp. lokality, které by neměly být využívány pro situování sociálních bytů a zároveň identifikaci lokalit/území, které jsou pro vytváření kapacit bytů určených pro sociální bydlení vhodné.

Metodika členění prostor obcí dle vymezení **základních sídelních jednotek**, kterých má SMO celkem 264. Indikátor zachycující osoby ohrožené chudobou a sociálním vyloučením je pomocí **příspěvku na živobytí** (dávka pomoci v hmotné nouzi), resp., **společně posuzovaných osob** pro poskytnutí příspěvku na živobytí.

Na základě koncentrace SPO v ZSJ vymezují „stupeň koncentrace“ – extrémní/vysoký/střední/nízký a identifikují tak danou lokalitu jako vhodnou či nevhodnou pro pořizování/budování kapacit sociálního bydlení. Dále identifikují počet vysokoškolsky vzdělaných (nad 20 %), kde sociální bydlení nedoporučují z důvodu předpokládaného vyššího sociálního statusu stávajících obyvatel (vymezení má metodologické limity) – jde o „nejdražší“ lokality či oblasti s rodinnými domy.

Obrázek 4: Mapové výstupy – rezidenční segregace v obcích ČR

Zdroj: Sýkora (2018) – online mapový výstup, Typologie ZSJ

Příloha 2: Bytový fond

Ostrava je podle zákona o obcích statutárním městem. Vnitřní poměry ve věcech správy statutárního města Ostravy jsou uspořádány obecně závaznou vyhláškou č. 14/2013, Statut města Ostravy, ve znění pozdějších změn a doplňků.

Dle údajů majetkového odboru magistrátu města Ostravy bylo k 1. 1. 2011 na území města celkem 133 465 bytů, z toho je **12 620 bytů obecních** (údaj k 12/2020), což představuje 9,5 % bytového fondu z celkového počtu.

V roce 1992 byla péče o bytový fond svěřena jednotlivým městským obvodům. Vzájemná práva a povinnosti při nakládání s domovním a bytovým fondem mezi městem a jednotlivými městskými obvody jsou upraveny Statutem města Ostravy. Na městské obvody byla současně přenesena zodpovědnost vyplývající ze zákona o obcích, tj. uspokojovat potřeby občanů v oblasti bydlení.

Od roku 1992 počet obecních bytů postupně a výrazně klesal, mezi jednotlivými obvody na území SMO jsou značné rozdíly, jakým obecním bytovým fondem disponují. Na tuto situaci reaguje Koncepce sociálního bydlení statutárního města Ostravy, která byla schválena zastupitelstvem SMO v r. 2017 a vymezuje tzv. strategický obecní bytový fond v počtu 12 284 bytů⁷, což představuje byty, které si město Ostrava ponechává ve svém vlastnictví. **V roce 2020 se celkový počet obecních bytů na území SMO zvýšil.**

Pravidla přidělování bytů ze strany městských obvodů jsou různorodá. Taktéž možnosti získání obecního bytu jsou pro různé skupiny obyvatel v jednotlivých obvodech rozdílné. Obecně platí, že lidé v sociálně nepříznivé situaci mají menší šanci získat běžný obecní byt. Je tomu tak z důvodu určených mechanismů, které rozhodují o vybraném nájemníkovi bytu.

Tabulka 4: Bytový fond statutárního města Ostravy 2020 – dle počtu bytů

Městský obvod	Počet domů	Z toho DPS	Počet bytů	Z toho v DPS	Bezb. byty	Nebyt. prost.	Celk. nájem. jednot.	Neobs. byt. jednotky	Stand. kvalita bytu	Snížená kvalita bytu
Hošťálkovice	2	0	22	0	1	2	24	0	22	0
Hrabová	32	1	221	17	2	20	241	5	221	0
Krásné Pole	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lhotka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mariánské Hory a Hulváky	164	3	1 936	204	4	57	1 993	90	1 750	186
Martinov	0	0	1	0	0	7	8	0	1	0
Michálkovice	15	1	109	8	0	25	134	2	109	0
Moravská Ostrava a Přívoz	136	3	1 564	114	3	360	1 924	344	1 564	0
Nová Bělá	1	1	22	22	2	5	27	0	22	0
Nová Ves	1	0	10	0	0	5	15	0	10	0
Ostrava-Jih	311	2	5 192	159	48	164	5 356	153	5 192	0
Petřkovice	6	0	31	0	0	28	59	5	30	1
Plesná	0	0	1	0	0	5	5	0	1	0
Polanka	2	1	18	11	1	4	22	1	18	0
Poruba	43	17	989	154	4	58	1 047	22	989	0
Proskovice	2	0	25	0	0	2	27	0	25	0

⁷ Podklady pro stanovení počtu strategického obecního bytového fondu zpracoval odbor majetkový Magistrátu města Ostravy, a to ve spolupráci s městskými obvody – viz Koncepce SB SMO (2017: 51).

Městský obvod	Počet domů	Z toho DPS	Počet bytů	Z toho v DPS	Bezby. byty	Nebyt. prost.	Celk. nájem. jednot.	Neobs. byt. jednotky	Stand. kvalita bytu	Snížená kvalita bytu
Pustkovec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Radvanice a Bartovice	33	1	267	30	6	18	285	9	267	0
Slezská Ostrava	140	6	1 171	185	7	56	1 227	164	1 171	0
Stará Bělá	3	0	32	0	2	20	52	0	32	0
Svinov	12	0	126	0	2	17	143	3	126	0
Třebovice ⁸	1	0	27	0	0	12	39	0	27	0
Vítkovice	75	1	710	39	4	96	806	33	708	2
SMO ⁹	9	0	146	0	18	65	211	10	172	0
Celkem	988	37	12 620	943	104	1 026	13 645	841	12 457	189

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor majetkový, březen 2021

Současný stav a velikost bytového fondu je základním východiskem pro formování bytové politiky, která determinuje rozhodování o dalších opatřeních a řešeních problémů spojených s bydlením. K 31. 12. 2020 spadalo pod správu městských obvodů celkem 12 473 bytů, tj. 979 bytových domů, Magistrát města Ostravy přímo disponoval 146 byty, resp. 9 domy.

Největším bytovým fondem disponují městské obvody Ostrava-Jih s 5 192 byty, resp. 311 bytovými domy, městský obvod Mariánské Hory a Hulváky s 1 936 byty, resp. 164 bytovými domy, dále Moravská Ostrava a Přívoz s 1 564 byty, resp. 136 bytovými domy a Slezská Ostrava s 1 171 byty, resp. 140 bytovými domy. Městský obvod Vítkovice má ve svém vlastnictví 710 bytů, resp. 75 bytových domů.

Druhý nejlidnatější městský obvod Poruba je obvodem, kde se meziročně nejvíce zvýšil počet obecních bytů, a to 955 bytů (42 domů) na 989 bytů (43 domů).

V tabulce je také uvedeno 841 neobydlených obecních bytů. Důvody neobsazenosti jsou ty, že byty jsou: v nabídkovém řízení pro obsazení, nezpůsobilé k užívání s vysokými náklady na opravy, vyklizené pro provedení rekonstrukce, určené k demolici, neobsazené z důvodu soudního nebo notářského řízení, určené jako náhradní byty nebo přístřeší, určené k prodeji.

Z celkového počtu městských bytů ve statutárním městě Ostrava dosahovalo k 31. 12. 2020 standardu celkem 12 457 bytů, což představuje 98,7 %. Bytů se sníženou kvalitou bylo 189 (1,5 %). Nejvyšší počet bytů se sníženou kvalitou (186) se v roce 2020 nacházelo v městském obvodu Mariánské Hory a Hulváky, což představuje více než 98 % z celkového množství obecních bytů se sníženou kvalitou na území SMO.

Tabulka 5: Bytový fond statutárního města Ostravy 2020 – dle velikosti bytů

Městský obvod	Velikost					Počet bytů celkem	Bezbariérové byty	
	0+1	0+2, 1+1	1+2	1+3	1+4 a víc		Běžné	DPS
Hošťálkovice	5	8	3	3	3	22	1	0
Hrabová	7	72	129	10	3	221	0	2
Krásné Pole	0	0	0	0	0	0	0	0
Lhotka	0	0	0	0	0	0	0	0
Mariánské Hory a Hulváky	92	556	722	494	72	1 936	0	4
Martinov	0	0	1	0	0	1	0	0

⁸ V Třebovicích je jeden bytový dům, ale byty jsou rozmístěny ještě v dalších třech objektech.

⁹ 2 byty jsou svěřeny jiným organizacím (ZOO) – náklady a výnosy nejsou započítány. Ul. Zapletalova (sdružení s SBD Nová Huť) – připočteny 4 domy, v nich 50 BJ a 25 NP – náklady a výnosy nejsou započítány.

Městský obvod	Velikost					Počet bytů celkem	Bezbariérové byty	
	0+1	0+2, 1+1	1+2	1+3	1+4 a víc		Běžné	DPS
Michálkovice	0	56	32	17	4	109	0	0
Moravská Ostrava a Přívoz	104	561	561	317	21	1 564	0	3
Nová Bělá	16	6	0	0	0	22	0	2
Nová Ves	0	8	1	1	0	10	0	0
Ostrava-Jih	433	1 433	1 315	1 890	121	5 192	40	8
Petřkovice	2	11	15	3	0	31	0	0
Plesná	0	0	1	0	0	1	0	0
Polanka	5	1	11	1	0	18	0	1
Poruba	116	248	466	142	17	989	150	4
Proskovice	17	4	2	2	0	25	0	0
Pustkovec	0	0	0	0	0	0	0	0
Radvanice a Bartovice	29	115	95	27	1	267	0	6
Slezská Ostrava	170	425	329	240	7	1 171	0	7
Stará Bělá	18	11	0	2	1	32	2	0
Svinov	16	48	43	13	6	126	2	0
Třebovice	0	4	13	8	2	27	0	0
Vítkovice	52	238	259	144	17	710	0	4
SMO	0	12	121	8	5	146	18	0
Celkem	1 082	3 817	4 119	3 322	280	12 620	213	41

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor majetkový, březen 2021

Nejčastější velikostní kategorií bytů ve správě městských obvodů na území města Ostravy jsou byty o velikosti 1+2 (4 119) a 0+2/1+1 (3 817), dále pak o velikosti 1+3 (3 322) a 0+1 (1 082). Nejméně je bytů velikostní kategorie 1+4 a více (280).

Bezbariérových bytů je celkem 213, které se nacházejí ve 2 městských obvodech a dále také v rámci bytového fondu SMO (resp. 150 v Porubě, 40 v Ostravě-Jihu a 18 bytů SMO). Bezbariérových bytů DPS je celkem 41.

Tabulka 6: Vývoj bytového fondu statutárního města Ostravy v letech 2001–2020

Rok	Počet domů	Z toho DPS	Počet bytů	Z toho v DPS	Bezby. byty	Nebyt. prost.	Celk. nájem. jednot.	Neobs. byt. jednotek	Kvalita bytů		Úbytek za rok	
									Stand. kvalita bytu	Snížená kvalita bytu	Domy	Byty
2001	2 701		33 268			1 533	34 801		31 908	1 350		
2002	2 535		30 989			1 442	32 431		29 819	1 170	166	2 279
2004	2 221	28	26 614	837		1 292	27 906		25 663	951	314	4 375
2005	1 930	28	23 609	1 079	111	1 260	24 869	390	22 780	829	291	3 005
2006	1 742	29	20 508	1 076	105	1 213	21 721	328	19 199	1 309	188	3 101
2007	1 643	25	18 379	1 042	107	1 186	19 565	425	17 183	1 196	99	2 129
2008	1 438	26	16 581	1 042	107	1 177	17 758	404	15 449	1 130	205	1 798
2009	1 281	41	15 998	1 121	107	1 091	17 089	495	14 987	1 011	157	583
2010	1 223	41	15 417	1 121	107	1 027	16 444	557	14 464	953	58	581
2011	1 193	41	15 090	1 125	105	1 104	16 194	715	14 222	868	30	327
2012	1 114	41	13 982	1 125	105	1 116	15 098	849	13 205	777	79	1 108
2013	1 073	41	13 326	1 124	105	1 011	14 337	871	12 609	717	41	656
2014	1 071	41	13 095	1 124	105	1 019	14 114	900	12 435	660	2	231
2015	1 043	41	12 897	1 124	105	1 006	13 903	925	12 451	446	28	198

Rok	Počet domů	Z toho DPS	Počet bytů	Z toho v DPS	Bezby. byty	Nebyt. prost.	Celk. nájem. jednot.	Neobs. byt. jednotek	Kvalita bytů		Úbytek za rok	
									Stand. kvalita bytu	Snížená kvalita bytu	Domy	Byty
2016	1 037	37	12 872	977	105	1 000	13 872	902	12 482	390	6	25
2017	1 028	36	12 803	956	105	1 013	13 816	907	12 462	341	1	69
2018	1 019	36	12 693	928	106	1 007	13 700	852	12 420	273	9	110
2019	991	34	12 575	929	107	962	13 557	812	12 379	196	28	118
2020	988	37	12 619	943	104	1 026	13 645	841	12 457	189	3	+44 ¹⁰

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor majetkový, březen 2021

Od roku 1991 průběžně dochází z důvodu privatizace ke snížení bytového fondu v jednotlivých městských obvodech, a to z celkového počtu čítajícího cca 46 000 v roce 1991 na 12 575 bytů k 31. 12. 2019. Rok 2020 je prvním rokem, kdy počet obecních bytů stoupl, a to meziročně o 44 bytů.

V rámci obecního bytového fondu představují nárůst kapacit zvláště tři rezidenční objekty – Janáčkova (26 bytů), Husova (23 bytů), Střelniční (11 bytů), které jsou svým charakterem ve vyšší cenové kategorii.¹¹

Tabulka 7: Nájemné v bytovém fondu statutárního města Ostravy k 31. 12. 2020

Městský obvod	Počet bytů	Počet obecních bytů podle výše nájemného v Kč/m ²																Volné byty
		do 50	51-55	56-60	61-65	66-70	71-75	76-80	81-85	86-90	91-95	96-100	101-105	106-110	111-115	116-120	Nad 120	
Hošťálkovice	22	0	19	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hrabová	221	55	142	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krásné Pole	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lhotka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mariánské Hory a Hulváky	1 936	276	160	1 310	15	32	0	4	5	14	23	7	0	0	0	0	0	90
Martinov	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Michálkovice	109	42	36	13	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Moravská Ostrava a Přívoz	1 564	349	56	251	56	76	108	63	54	69	44	33	27	14	7	5	8	344
Nová Bělá	22	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nová Ves	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostrava-Jih	5 192	866	1 262	1 444	284	217	154	112	140	158	116	76	56	45	27	23	59	153
Petřkovice	31	25	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Plesná	1 ¹²	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Polanka	18	6	0	10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Poruba	989	45	142	373	99	58	36	14	9	16	9	3	34	102	4	5	18	22
Proskovice	25	16	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pustkovec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Radvanice a Bartovice	267	221	0	13	0	32	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slezská Ostrava	1 171	242	256	134	215	45	43	28	18	7	7	6	0	3	1	1	1	164
Stará Bělá	32	2	0	8	0	19	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svinov	126	0	95	23	2	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Třebovice	27	0	0	0	21	3	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0

¹⁰ Za posledních 20 let je to první nárůst počtu obecních bytů statutárního města Ostravy.

¹¹ Část těchto bytů je již započítána v souhrnných údajích k bytovému fondu za rok 2020, další část se v mapovaných bytech započítá až v roce 2021.

¹² Blíže nespecifikováno.

Městský obvod	Počet bytů	Počet obecních bytů podle výše nájemného v Kč/m ²																Volné byty
		do 50	51-55	56-60	61-65	66-70	71-75	76-80	81-85	86-90	91-95	96-100	101-105	106-110	111-115	116-120	Nad 120	
Vítkovice	710	256	282	122	13	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33
SMO	146	64	0	30	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46
Celkem	12 620	2 498	2 450	3 731	741	501	345	226	227	264	199	125	117	166	39	34	86	858
Percentuální podíl z celkového počtu obecních bytů	-	19,8 %	19,4 %	29,6 %	5,9 %	4 %	2,7 %	1,8 %	1,8 %	2,1 %	1,6 %	1 %	0,9 %	1,3 %	0,3 %	0,3 %	0,7 %	6,8 %

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor majetkový, březen 2021

Z celkového počtu bytů 11 749 pronajímaných bytů bylo s nájmem do 60 Kč/m² pronajímáno 8 679 bytů (73,8 %). Nájemné v obecním bytovém fondu je tak na stále poměrně nízkých hodnotách.

V kategorii do 50 Kč/m² se v r. 2020 pronajímalo 2 498 bytů (21,3 %), ale ve srovnání s rokem 2018 bylo za tuto částku pronajímáno 67 % obecních bytů. Postupně tak dochází k postupnému navyšování nájemného v obecních bytech, zvláště toho, který je nejlevnější.

V pásmu od 61 do 100 Kč/m² bylo 2 628 bytů (22,3 %), nad 100 Kč/m² šlo o 442 bytů (3,8 %).

Komerční pronájmy jsou ve srovnání s obecními byty výrazně dražší. Průměrné ceny pronájmu se také odvíjí od lokality a technického stavu bytu (případně vybavení) a dosahují v Ostravě výše 165-190 Kč/m² (Delloitte, OECD, 2021; Realitymix, 2021).

Tabulka 8: Doba trvání nájemní smlouvy v bytech statutárního města Ostravy k 31. 12. 2020

Městský obvod	Počet bytů (celkem)	Volné byty	Počet nájemních smluv na dobu			
			neurčitou ¹³	do 6 měs.	6-12 měs.	12-24 měs.
Hošťálkovice	22	0	1	0	21	0
Hrabová	221	0	140	8	5	68
Krásné Pole	0	0	0	0	0	0
Lhotka	0	0	0	0	0	0
Mariánské Hory a Hulváky	1 936	90	1 244	7	588	5
Martinov	1	0	1	0	0	0
Michálkovice	109	2	12	5	46	34
Moravská Ostrava a Přívoz	1 564	344	886	0	334	0
Nová Bělá	22	0	18	0	0	4
Nová Ves	10	0	10	0	0	0
Ostrava-Jih	5 192	153	2 154	286	2 576	23
Petřkovice	31	0	21	1	4	0
Plesná	1 ¹⁴	0	0	0	0	0
Polanka	18	1	17	0	0	0
Poruba	989	22	559	56	206	139
Proskovice	25	0	0	0	0	25
Pustkovec	0	0	0	0	0	0
Radvanice a Bartovice	267	0	54	73	134	6
Slezská Ostrava	1 171	164	743	0	217	30
Stará Bělá	32	0	4	0	28	0
Svinov	126	3	81	6	7	29
Třebovice	27	0	0	0	27	0

¹³ Včetně doby určit é nad 24 měsíců.

¹⁴ Blíže nespecifikováno.

Městský obvod	Počet bytů (celkem)	Volné byty	Počet nájemních smluv na dobu			
			neurčitou ¹³	do 6 měs.	6-12 měs.	12-24 měs.
Vitkovice	710	33	197	15	465	0
SMO	146	46	77	0	17	6
Celkem	12 620¹⁵	858	6 219	457	4 675	369
Percentuální podíl z celkového počtu obecních bytů	-	7,3 %	52,9 %	3,9 %	39,8 %	3,1 %

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor majetkový, březen 2021

Z celkového počtu 12 620 bytů (smlouvy uvedeny za 11 720 bytů) jsou u 52,9 % (6 219 bytů) uzavřeny nájemní smlouvy na dobu neurčitou, u 3,9 % (457 bytů) na dobu do 6 měsíců, u 39,8 % (4 675 bytů) na dobu 6-12 měsíců, u 3,1 % (369 bytů) na dobu 12-24 měsíců.

¹⁵ 42 bytů neuvedeno.

Příloha 3: Sociální práce a bydlení

Sociální práce je profesionální aktivita zaměřená na pomoc jednotlivcům, skupinám či komunitám, s cílem zlepšit nebo obnovit jejich schopnost sociálního fungování v jejich přirozeném prostředí. Sociální práci řadíme mezi základní nástroj sociální politiky, který by měl být v kontextu řešení potřeb bydlení prostřednictvím poskytování poradenství a podpory klientům nástrojem nejdostupnějším. Výkon sociální práce je zajišťován jak ve formě činností sociální práce, kterou provádí obecní úřad obce s rozšířenou působností, tak i v rámci poskytování konkrétních sociálních služeb.

Sociální práce obecního úřadu obce s rozšířenou působností

Sociální pracovníci jednotlivých úřadů městských obvodů statutárního města Ostravy a Magistrátu města Ostravy pracují s osobami, které jsou ohrožené bytovou nouzí. Sociální práci s těmito cílovými skupinami předpokládá i vyhláška č. 332/2013 Sb., o vzoru Standardizovaného záznamu sociálního pracovníka, která jako cílové skupiny sociální práce mj. uvádí:

- sociální vyloučení, které je následkem ztráty bydlení,
- riziko ztráty bydlení,
- ztráta či absence bydlení,
- nevyhovující bydlení.

V rámci každoročního rezortního programu statistických zjišťování (statistické zjišťování na rok 2020 upravovala vyhláška č. 293/2019 Sb., o Programu statistických zjišťování na rok 2020) sociální pracovníci jednotlivých úřadů městských obvodů statutárního města Ostravy a Magistrátu města Ostravy za rok 2020 aktivně pracovali s 501 klienty, kteří se nacházejí v nejistém či neadekvátním bydlení a s 97 klienty, kteří jsou bez přístřeší (bez domova).

Sociální práce poskytovatelů sociálních služeb v rámci bydlení s doprovodným programem

Aktérem, který se aktivně věnuje zabydlování domácností v bytové nouzi a jejich podporou formou spolupráce se sociálním pracovníkem je statutární město Ostrava od r. 2016.

Na území města Ostravy dále působí 12 nestátních neziskových organizací, které zprostředkovávají tzv. bydlení s doprovodným sociálním programem. Ke své činnosti mají pronajaté byty, které dále pronajímají osobám v bytové nouzi.

Kategorii sociálních bytů má také společnost Heimstaden s.r.o., a to paralelně se spoluprací s Magistrátem města Ostravy a neziskovými organizacemi.

Na území města Ostravy jsou v oblasti sociálního bydlení využívány přístupy přímého zabydlování do bytů (prvky Housing First), tak prostupný systém.

Přímé zabydlování do bytů vychází z principů Housing First a záměrem je poskytnout domácnosti v bytové nouzi sociální bydlení a individuálně nastavit intenzitu spolupráce se sociálním pracovníkem.

Sociální bydlení s využíváním prvků prostupného systému staví na spolupráci nízkoprahových denních center pro osoby bez domova, nocleháren, azylových domů a programů sociálního bydlení. Záměrem jednotlivých stupňů je klienta na bydlení více připravit a pracovat na kompetencích ještě před samotným vstupem do programu sociálního bydlení.

Do tohoto systému je zapojeno 589 bytů (stav k 30. 06. 2021). Přesný počet jednotlivých vlastníků bytového fondu je popsán v následující tabulce.

Osobám v bytové nouzi, které jsou zařazeny do bydlení s doprovodným sociálním programem, jsou v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, poskytovány následující služby:

Pobytové služby:

- chráněné bydlení (pouze pro osoby s mentálním nebo duševním handicapem),
- podpora samostatného bydlení (pouze pro osoby s mentálním nebo duševním handicapem),
- domy na půl cesty.

Ambulantní a terénní služby:

- odborné sociální poradenství,
- osobní asistence,
- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi,
- sociální rehabilitace,
- terénní programy.

Část doprovodných sociálních programů v bytech je poskytována v rámci aktivit, nikoli sociálních služeb. Tyto aktivity jsou většinou financovány jednorázovými projekty z Evropského sociálního fondu.

Tabulka 9: Počet sociálních bytů využívaných jednotlivými realizátory (dle vlastníka)

Název organizace	Počet bytů u jednotlivých vlastníků bytového fondu												
	MOB Hrabová	MOB MHaH	MOB MOaP	MOB O-Jih	MOB Poruba	MOB SI.O.	MOB RaB	MOB Vítkovice	SMO	Heimstaden s.r.o.	Soukr. vlastník	NNO jako vlastník bytů	Celkem
SMO	2	5	14	15	11	6	3	7		7			70
Armáda spásy v České republice, z.s.			27	17						88	10? bytů Koksární		142
Asociace Trigon o.p.s.			3		2				1(5)				6
CENTROM, z.s.								2		88		8	98
Čtyřlístek, p.o.						13					1	3 ¹⁶	17
Diecézní charita ostravsko-opavská				2						29	12	6	49
Heimstaden s.r.o.										116			
Charita Ostrava			11	7				3		20	1	1	43
Charita sv. Alexandra												4	4
MENS SANA, o.p.s.			2	10	11								23
Renarkon, o.p.s.			2										2

¹⁶ Jedná se o 3 objekty s celkem 26 pokoji pro cílovou skupinu osoby s mentálním postižením – služba chráněné bydlení.

Název organizace	Počet bytů u jednotlivých vlastníků bytového fondu												
	MOB Hrabová	MOB MHaH	MOB MOaP	MOB O-Jih	MOB Poruba	MOB Sl.O.	MOB RaB	MO b Vítkovice	SM O	Heimstaden s.r.o.	Soukr. vlastník	NNO jako vlastník bytů	Celkem
RUBIKON Centrum, z. ú.			2							4	3		9
Slezská diakonie											5	1	6
Služby Dobrého Pastýře ¹⁷												4	4
Celkem	2	5	61	51	24	19	3	12	1	352	32	27	589

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, červen 2020

Počet bytů s doprovodným sociálním programem se začal na území statutárního města Ostravy kvantitativně navyšovat zejména od roku 2015, a to v souvislosti s novelou zákona o pomoci v hmotné nouzi, resp. vydáváním souhlasů s poskytováním doplatku na bydlení v ubytovacím zařízení se schváleným provozním řádem.

V rámci České republiky i projektu statutárního města Ostravy dochází k mapování dopadů sociálního bydlení a vznikají tak podklady o pozitivních přínosech sociálního bydlení pro zabydlené domácnosti.

Evaluační zprávy projektu MPSV (FSS OU, 2020, 2021) zaměřené na vytváření lokálních systémů sociálního bydlení, kterého se účastnilo 14 obcí a 2 pražské městské části. Důležitým výstupem je, že 84 % domácností zabydlených do sociálních bytů si bydlení dlouhodobě udrží (déle než rok). To se poté projevuje v mnoha oblastech, od vyššího pocitu jistoty a bezpečí, přes méně hádek, až po zlepšení ekonomické situace (méně dní bez peněz).

Sociální práce poskytovatelů sociálních služeb ve vztahu k bydlení osob bez přístřeší

Osobám bez přístřeší jsou v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, poskytovány následující služby:

Pobytové služby:

- azylové domy,
- noclehárny,
- domovy se zvláštním režimem,
- domy na půl cesty.

Ambulantní a terénní služby:

- terénní programy,
- sociální rehabilitace,
- nízkoprahová denní centra,
- odborné sociální poradenství.

Následující tabulky uvádí kapacity a počty klientů/uživatelů v zařízeních sociálních služeb pro osoby bez přístřeší mimo domovy se zvláštním režimem, které jsou uvedeny v samostatné kapitole.

¹⁷ Byty se nacházejí v Ludgerovicích a Havířově.

Tabulka 10: Azylové domy na území statutárního města Ostravy

Poskytovatel	Projekt	Adresa služby	Kapacita	Počet uživatelů	Počet odmítnutých žádostí z důvodu kapacity
Armáda spásy v ČR, z.s.	Armáda spásy, Centrum sociálních služeb pro ženy a matky s dětmi – azylový dům	Gen. Píky 2980/25, Ostrava – Moravská Ostrava a Přívoz	62	133	51
Armáda spásy v ČR, z.s.	Armáda spásy v ČR, Centrum sociálních služeb Ostrava-Mariánské Hory, azylový dům pro muže	U Nových válcoven 1571/9, Ostrava – Mariánské Hory	62	132	87
Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.	Azylový dům pro matky s dětmi	Budečská 1373/3, Ostrava – Moravská Ostrava a Přívoz	29	72	0
Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.	Azylový dům pro muže Palackého	Palackého 980/61, Ostrava – Moravská Ostrava a Přívoz	21	51	11
Centrum sociálních služeb Poruba, p.o.	Domov pro matky s dětmi 2018	Dělnická 386/30, Ostrava – Poruba	35	72	0
Centrum sociálních služeb Poruba, p.o.	Azylové zařízení 2018	Vřesinská 2230/5, Ostrava – Poruba	29	45	0
Diakonie ČCE – středisko v Ostravě	Azylový dům Debora pro ženy a matky s dětmi	Karpatská 1091/40, Ostrava – Zábřeh	15	42	210
Charita Ostrava	Charitní dům sv. Zdislavy – azylový dům pro matky s dětmi	Kapitolní 1475/14, Ostrava – Zábřeh	24	64	140
Charita Ostrava	Charitní dům sv. Františka – azylový dům	Sirotčí 683/41, Ostrava – Vítkovice	42	131	5
Nová Šance, z.s.	Azylový dům Nová Šance	Stará cesta 121/6, Ostrava – Hrušov	20	48	0
ÚMOB Slezská Ostrava	Azylový dům pro rodiny s dětmi Slezská Ostrava	Na Liščině 338/2, Ostrava – Hrušov	52	80	25
Služby Dobrého Pastýře ¹⁸	Dům sv. Eufrázie – azylový dům	Markvartovická 20/22, Ludgeřovice	26	55	2
Kapacita celkem			417	925	561

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, prosinec 2020

V Ostravě je 12 azylových domů s celkovou kapacitou 417 osob, z toho 52 míst, resp. 1 azylový dům, je pro domácnosti tvořené mužem, ženou, dětmi, případně mužem s dětmi. V případech, kdy dojde ke ztrátě bydlení tak mají domácnosti tvořené mužem, ženou a dětmi značně omezené možnosti společného bydlení a dochází tak k rozdělení domácností, resp. oddělenému/samostatnému pobytu muže a ženy/ženy s dětmi. Dle dostupných údajů bylo v roce 2020 celkem 561 odmítnutých žádostí z kapacitních důvodů. Indikuje to značnou potřebnost bydlení u domácností v bytové nouzi.

¹⁸ Zařízení je mimo území SMO, SMO jej však dotuje.

Tabulka 11: Noclehárny na území statutárního města Ostravy

Poskytovatel	Projekt	Adresa služby	Kapacita	Počet uživatelů	Počet odmítnutých žádostí z důvodu kapacity
Armáda spásy v ČR, z.s.	Armáda spásy v ČR, Centrum sociálních služeb Ostrava, noclehárna pro muže	U Nových válcoven 1571/9, Ostrava – Mariánské Hory a Hulváky	70	453	10
Armáda spásy v ČR, z.s.	Noclehárna pro ženy	Gen. Píky 2980/25, Ostrava – Moravská Ostrava a Přívoz	14	95	4
Charita Ostrava	Charitní dům sv. Františka – noclehárna	Síročí 683/41, Ostrava – Vítkovice	26	301	86
Kapacita celkem			110	X	X

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, prosinec 2020

Noclehárny jsou na území Ostravy tři s celkovou kapacitou 110 lůžek, z toho 96 lůžek pro muže (2 noclehárny) a 14 lůžek pro ženy (1 noclehárna).

V rámci tzv. Zimního programu jsou uvedené kapacity ještě rozšířeny o 50 lůžek a 60 tzv. volných židlí. Tento program je každoročně spuštěn začátkem zimy, resp. v případě nepříznivého počasí (noční teploty klesnou pod 0 °C) a naplněnosti kapacit nocleháren. Součástí programu je rovněž i depistážní činnost sociálních pracovníků statutárního města Ostravy a nestátních neziskových organizací.

Tabulka 12: Nízkoprahová denní centra na území statutárního města Ostravy

Poskytovatel	Projekt	Adresa služby	Kapacita	Počet uživatelů
Armáda spásy v ČR, z.s.	Armáda spásy v ČR, nízkoprahové denní centrum s terénní prací	U Nových válcoven 1571/9, Ostrava – Mariánské Hory a Hulváky	60	735
Charita Ostrava	Charitní dům sv. Benedikta Labre – nízkoprahové denní centrum	Lidická 773/54, Ostrava – Vítkovice	40	569
Kapacita celkem			100	X

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, prosinec 2020

Síť sociálních služeb pro osoby v bytové nouzi tvoří také dvě nízkoprahová denní centra, která jsou pro muže i ženy s celkem 100 místy a možností operativního navýšení kapacity a rozšíření provozu v rámci Zimního programu.

Sociální práce poskytovatelů sociálních služeb ve vztahu k bydlení seniorů se sníženou soběstačností

Stáří je neodmyslitelnou součástí lidského života. Tato životní etapa je doprovázena různými změnami v oblasti tělesné, psychické i sociální. Všechny tyto změny přinášejí zvyšující se nároky při jejich naplňování. Je kladen větší důraz jak na samotného seniora, tak i na jeho okolí, které mu chce být nápomocno tyto změny zvládat.

Seniorům se sníženou soběstačností jsou v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, poskytovány následující služby:

Pobytové služby:

- odlehčovací služba,
- týdenní stacionář,
- domov pro seniory,
- domov se zvláštním režimem.

Ambulantní a terénní služby:

- centrum denních služeb,
- denní stacionář,
- odborné sociální poradenství,
- osobní asistence,
- pečovatelská služba,
- sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením.

Ve vztahu k popisu kapacit a možností v této oblasti budou blíže popsány pouze domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. Pro komplexnost jsou do tabulky týkající se domovů se zvláštním režimem zahrnuty i dva domovy, které jsou určeny pro občany ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené.

Tabulka 13: Domovy pro seniory na území statutárního města Ostravy v roce 2020

Organizace	Adresa služby	Okamžitá kapacita	Celkový počet uživatelů	Počet odmítnutých žádostí z kapacitních důvodů
Ledax Ostrava o.p.s.	Patrice Lumumby 2608/66, Ostrava – Zábřeh	58	86	113
Domov Čujkovova	Čujkovova 1716/25, Ostrava – Zábřeh	214	259	103
Domov Korýtko, p.o.	Petruškova 2936/6, Ostrava – Zábřeh	192	231	6
Domov Iris, p.o.	Rybářská 1223/13, Ostrava – Mariánské Hory a Hulváky	104	138	115
Domov pro seniory Kamenec, p.o.	Bohumínská 1056/71, Ostrava – Slezská Ostrava	197	241	253
Domov Slunečnice Ostrava, p. o.	Opavská 4472/76, Ostrava – Poruba	272	366	433
Domov Sluníčko, Ostrava-Vítkovice, p.o.	Syllabova 2886/19, Ostrava – Vítkovice	78	62	60
Domov Slunovrat, Ostrava-Přívoz, p.o.	Na Mlýnici 203/5, Ostrava – Moravská Ostrava a Přívoz	68	81	55
Charita Ostrava, Charitní dům sv. Alžběty – zařízení pro přechodný pobyt seniorů	Zelená 2514/73, Ostrava – Moravská Ostrava a Přívoz	48	96	107
Charita Ostrava, Charitní dům sv. Václava – domov pokojného stáří	Kubínova 445/44, Ostrava – Heřmanice	59	74	83
LADA SENIOR s.r.o.	Lužická 591/4, Ostrava – Výškovice	32	47	65
Na Výminku s.r.o.	Pavlovova 2626/33, Ostrava – Zábřeh	35	45	53

Organizace	Adresa služby	Okamžitá kapacita	Celkový počet uživatelů	Počet odmítnutých žádostí z kapacitních důvodů
SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s. ¹⁹	Lazy 870, Orlová – Lazy	10 ²⁰	78	160
Kapacita celkem		1 367	1 804	1 606

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, prosinec 2020

V roce 2020 využilo pobytové služby v domovech pro seniory 1 804 osob a bylo evidováno dalších 1 606 zájemců o využití služeb domova pro seniory.

Tabulka 14: Domovy se zvláštním režimem na území statutárního města Ostravy v roce 2020

Organizace	Adresa služby	Okamžitá kapacita	Celkový počet uživatelů	Počet odmítnutých žádostí z kapacitních důvodů
Alzheimercentrum Ostrava, z.ú.	Syllabova 3029/38, Ostrava – Vítkovice	70 ²¹	88	0
Armáda spásy v České republice, z.s., Domov Přístav ²²	Holvekova 612/38a, Ostrava – Kunčičky	85	102	104
Armáda spásy v České republice, z.s., Domov Přístav II ²³	Zukalova 1401/3, Ostrava – Vítkovice	29	36	85
Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava ²⁴	Hladnovská 886/119b, Ostrava – Muglinov	12	13	5
Domov Čujkovova, Ostrava-Zábřeh, p. o.	Čujkovova 1716/25, Ostrava – Zábřeh	87	105	138
Domov Korýtko, p. o.	Petruškova 2936/6, Ostrava – Zábřeh	65	78	2
Domov Magnolie, Ostrava-Vítkovice, p. o.	Sirotčí 474/56, Ostrava – Vítkovice	73	89	114
Domov Slunečnice Ostrava, p. o.	Opavská 4472/76, Ostrava – Poruba	123	160	120
Domov Sluníčko, Ostrava-Vítkovice, p. o.	Syllabova 2886/19, Ostrava – Vítkovice	106	89	42
Domov Slunovrat, Ostrava-Přívoz, p. o.	Na Mlýnici 203/5, Ostrava – Moravská Ostrava a Přívoz	32	37	45
Slezská Diakonie, SILOE Ostrava	Rolnická 360/55, Ostrava – Nová Ves	26	31	63
BESKYD DZR, o.p.s. ²⁵	Hlavní třída 2326, Frýdek-Místek	10 ²⁶	67	92
Charita Ostrava, Charitní dům Salvator Krnov – domov pro osoby se specifickými potřebami ²⁷	M. Švabinského 712/10, Krnov	36	39	15
Kapacita celkem		754	934	825

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, prosinec 2020

V roce 2020 využilo pobytové služby v domovech se zvláštním režimem 934 osob a bylo evidováno dalších 825 zájemců o využití služby domova se zvláštním režimem.

¹⁹ Zařízení je mimo území SMO, SMO jej však dotuje.

²⁰ SMO vydalo zadavatelskou roli na 10 lůžek z celkového počtu 55.

²¹ SMO vydalo zadavatelskou roli na 70 lůžek z celkového počtu 132.

²² Cílová skupina – osoby v seniorském věku, ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené.

²³ Cílová skupina – osoby starší 26 let, ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené.

²⁴ Domov se zvláštním režimem pro osoby s mentálním postižením.

²⁵ Mimo území SMO, SMO poskytuje dotaci na 9 míst pro uživatele s trvalým bydlištěm na území SMO.

²⁶ SMO vydalo zadavatelskou roli na 10 lůžek z celkového počtu 56.

²⁷ Mimo území SMO, SMO poskytuje dotaci, většina uživatelů je s trvalým bydlištěm na území SMO.

Ohroženou cílovou skupinu v oblasti bydlení představuje také cílová skupina mladí dospělí. Na území SMO je jeden dům na půl cesty, který měl v r. 2020 jednu odmítnutou žádost z kapacitních důvodů.

Tabulka 15: Dům na půl cesty na území statutárního města Ostravy v roce 2020

Poskytovatel	Projekt	Adresa služby	Kapacita	Počet uživatelů	Počet odmítnutých žádostí z důvodu kapacity
Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.	Dům na půl cesty	Bozděchova 1792/10, Moravská Ostrava a Přívoz	21	52	1

Zdroj: Magistrát města Ostravy, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, prosinec 2020

Příloha 4: Prognóza demografického vývoje na území SMO

Statutární město Ostrava je krajským městem Moravskoslezského kraje, který leží v severovýchodní části České republiky. Rozlohou i počtem obyvatel je Ostrava třetím největším městem v České republice a dělí se do 23 městských obvodů, z nichž nejlidnatější jsou Ostrava-Jih, Poruba, Moravská Ostrava a Přívoz.

V roce 1991 žilo na území statutárního města Ostravy 327 371 obyvatel a od této doby dochází k mírnému, ale soustavnému poklesu. K 1. 1. 2021 činil počet obyvatel 283 320. Na poklesu se podílí jak přirozený, tak migrační úbytek obyvatel.

V roce 2017 zadalo SMO zpracování Prognózy vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva statutárního města Ostravy na období 2017-2040 (Burcin, Kučera, Šídlo, 2018). Dle toho, jak se bude vyvíjet porodnost, migrační trendy a dostupné bydlení, může být počet obyvatel v SMO v roce 2040 v těchto třech variantách počtu obyvatel – 290 tis. (vysoká) – 273 tis. (střední) – 253 tis. (nízká).

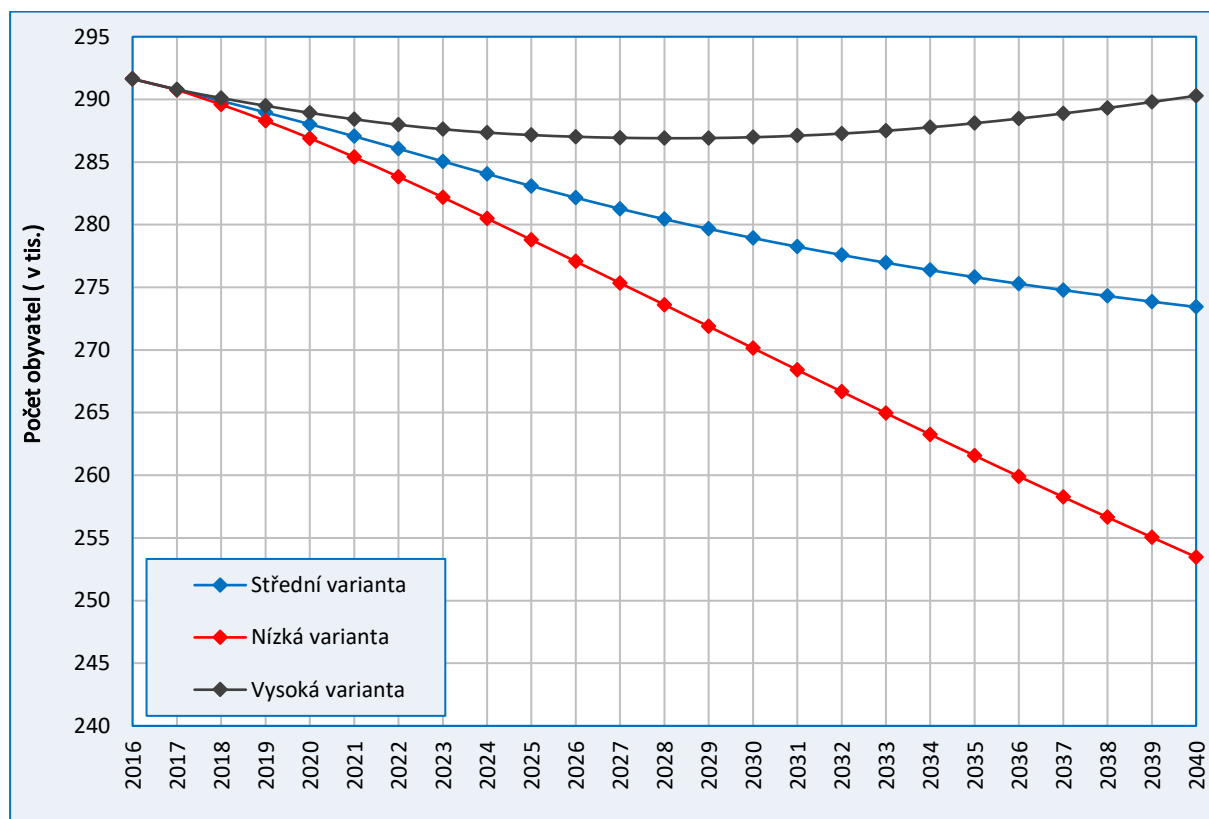
To znamená, že v roce 2040 může na území města Ostravy žít mezi 253 tis. a 290 tis. obyvateli, přičemž nejpravděpodobnější hodnota leží přibližně ve středu tohoto intervalu, mírně vychýlena na stranu vyšší z mezních hodnot.

Počet obyvatel z ledna 2021 ale poukazuje na ještě nižší počet obyvatel, než udává nízká varianta, která na toto období udávala celkový počet obyvatel o cca 2 tisíce vyšší, než byl reálný stav. Pokles počtu obyvatel Ostravy je tak ještě výraznější, než prognóza udává.

Prognóza (Burcin, Kučera, Šídlo, 2018: 12-13) uvádí, že rychlejšímu poklesu populační velikosti města za očekávaného vývoje přirozené měny, může zabránit pouze kladné saldo migrace. Sama přirozená měna bude po celé období prognózy vykazovat výraznější zápornou bilanci, než kolik činí současná úroveň její bilanční ztráty, tedy více než 400 osob ročně. Očekáváme sice stagnaci počtu zemřelých, ale téměř jistě poklesne počet narozených dětí. Nastupující generace potenciálních matek jsou totiž podstatně méně početné než ty, které z rodivého věku vystupují a do roku 2040 budou vystupovat, že ani další růst celkové plodnosti nebude na eliminaci poklesu reprodukčního potenciálu ostravských žen způsobeného změnou věkové struktury stačit.

Propad očekávané bilance přirozené měny může v případě města Ostravy odvrátit pouze kombinace relativně vysoké plodnosti ostravských žen (kolem 1,7 dítěte na jednu ženu za celé její reprodukční období) a z dnešního pohledu velmi vysokých migračních zisků (zhruba 500 osob ročně) doplněná o následnou reprodukci přistěhovalých žen. Tedy scénář odpovídající vysoké variantě prognózy. Jen jeho naplnění by mohlo od poloviny období prognózy znamenat přechod od ztrát k přírůstkům obyvatelstva. Podle našeho názoru by však naplnění takového scénáře vyžadovalo ročně přibližně 300–400 nových startovacích bytů, ať již zrekonstruovaných nebo nově postavených, a předaných novým nájemníkům, přednostně mladým rodinám.

Obrázek 5: Očekávaný vývoj celkového počtu obyvatel SMO 2016-2040

Zdroj: Burcin, Kučera, Šídlo (2018)

Statutární město Ostrava se musí zaměřit na oblast bydlení, resp. sociálního bydlení, nemá-li počet obyvatel výrazně klesat.

Použité zdroje

Agentura pro sociální začleňování. (2018) Situační analýza Ostrava – Analýza sociálního vyloučení na území města.

Burcin, B., Kučera, T., Šídlo, L. (2018) Prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva statutárního města Ostravy na období 2017-2040. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.

Český statistický úřad. (2011) Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

Deloitte. (2018) Nájemní trh v ČR. Aktuální cenová hladina v krajských městech.

Data k cenám pronájmů – Realitymix.cz

Fakulta sociálních studií, Ostravská univerzita. (2020) Výzkumná zpráva A: Vyhodnocení výsledků dosažených obcemi u podpořených klientů.

Fakulta sociálních studií, Ostravská univerzita. (2021) Výzkumná zpráva C: Vyhodnocení systému sociálního bydlení v obcích.

GAC. (2006) Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti.

GAC. (2015) Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR.

Hruška, L. a kol. (2013) Analýza a řešení problematiky ubytoven na území SMO v krátkodobém a dlouhodobém horizontu. Proces, Accendo.

Jedináková, H., Pischová, J. (2013) Zpráva o ubytovnách na Ostravsku. Občanské sdružení Vzájemné soužití.

Koncepce sociálního bydlení statutárního města Ostravy (2017). Statutární město Ostrava.

Mapa exekucí. (2019) Online, dostupné na: <http://mapaexekuci.cz/>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2015) Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025.

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2017) Sociální bydlení v Koncepci sociálního bydlení ČR 2015–2025.

Ministerstvo pro místní rozvoj. (2020) Koncepce bydlení České republiky 2021+.

Kvasnička, R. (2010) Popis sociálně vyloučených romských lokalit v regionu Ostravska. ASZ.

Odbor majetkový SMO. (2021) Údaje k bytovému fondu na území SMO.

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví SMO. (2021) Údaje k sociálním službám a klientům na území SMO.

OECD (2021). Housing Affordability in Cities in the Czech Republic. Online, dostupné na: <https://www.oecd.org/fr/cfe/housing-affordability-in-cities-in-the-czech-republic-bcddcf4a-en.htm>

OECD, MMR. (2021). Dostupnost bydlení ve městech České republiky.

Platforma pro sociální bydlení, Lumo (2019) Zpráva o vyloučení z bydlení za rok 2018. Online, dostupné na: <https://socialnibydeni.org/wp-content/uploads/2019/04/Zpr%C3%A1va-o-vylou%C4%8Den%C3%AD-z-bydlen%C3%AD-za-rok-2018.pdf>

Platforma pro sociální bydlení, Ostravská univerzita (2021) Bydlení jako problém. Zpráva o vyloučení z bydlení 2021. Online, dostupné na: <https://socialnibydeni.org/wp-content/uploads/2021/08/Bydleni-jako-problem-2021.pdf>

Popis sociálního vyloučení a ubytoven. (2021) Interní materiál statutárního města Ostravy.

Sýkora, L. (2018) Pilotní ověření Metodiky identifikace lokalit rezidenční segregace v obcích ČR.

Úřad práce ČR – krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Ostrava. (2012-2018).

Zkratky

ASZ	Agentura pro sociální začleňování
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
Kč	Koruna česká
KHS	Krajská hygienická stanice
km	kilometr
KP	Komunitní plánování
MHaH	Mariánské Hory a Hulváky
MMO	Magistrát města Ostravy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MOaP	Moravská Ostrava a Přívoz
MOP	mimořádná okamžitá pomoc
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OM	odbor majetkový
OSR	oddělení strategického rozvoje
OSS	oddělení sociálních služeb
OSVZ	odbor sociálních věcí a zdravotnictví
p.o.	příspěvková organizace
PR	Public relations (= vztahy s veřejností)
PSB	Platforma pro sociální bydlení
PS SB	Pracovní skupina sociálního bydlení
RaB	Radvanice a Bartovice
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
OSR	odbor strategického rozvoje
OU	Ostravská univerzita
Sb.	sbírky
SBD	stavební bytové družstvo
Sl. O.	Slezská Ostrava
SMO	Statutární město Ostrava
SPO	společně posuzované osoby
SPSZ	Strategický plán sociálního začleňování
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
ÚMOb	úřady městských obvodů
ÚP	Úřad práce
z.s.	zapsaný spolek
ZSJ	základní sídlení jednotka

Seznam tabulek

Tabulka 1: Lokality se zvýšenou koncentrací sociálního vyloučení	30
Tabulka 2: Příspěvek na bydlení v Ostravě.....	31
Tabulka 3: Doplatek na bydlení v Ostravě	32
Tabulka 4: Bytový fond statutárního města Ostravy 2020 – dle počtu bytů	35
Tabulka 5: Bytový fond statutárního města Ostravy 2020 – dle velikosti bytů	36
Tabulka 6: Vývoj bytového fondu statutárního města Ostravy v letech 2001–2020	37
Tabulka 7: Nájemné v bytovém fondu statutárního města Ostravy k 31. 12. 2020	38
Tabulka 8: Doba trvání nájemní smlouvy v bytech statutárního města Ostravy k 31. 12. 2020.....	39
Tabulka 9: Počet sociálních bytů využívaných jednotlivými realizátory (dle vlastníka).....	42
Tabulka 10: Azylové domy na území statutárního města Ostravy	44
Tabulka 11: Noclehárny na území statutárního města Ostravy	45
Tabulka 12: Nízkoprahová denní centra na území statutárního města Ostravy	45
Tabulka 13: Domovy pro seniory na území statutárního města Ostravy v roce 2020.....	46
Tabulka 14: Domovy se zvláštním režimem na území statutárního města Ostravy v roce 2020	47
Tabulka 15: Dům na půl cesty na území statutárního města Ostravy v roce 2020.....	48

Seznam obrázků

Obrázek 1: Dvacet obcí nejvíce zasažených bytovou nouzí.....	29
Obrázek 2: Čerpání příspěvku na bydlení domácnostmi s nárokem na příspěvek na bydlení vyšší než tisíc Kč měsíčně	29
Obrázek 3: Graficky znázorněný podíl osob v exekuci v roce 2019 ve městě Ostrava (Mapa exekucí, 2021).....	33
Obrázek 4: Mapové výstupy – rezidenční segregace v obcích ČR	34
Obrázek 5: Očekávaný vývoj celkového počtu obyvatel SMO 2016-2040	50